

Polskie akcenty w programie rządu.
Politolog: „Potrzebne są konkrety” »14-15

Grzybiarze ruszają na poszukiwania »17

Coraz więcej milionerów na Litwie »18

Litwa w światowej czołówce. Nowy
ranking dostępu do internetu »20

Szczyt NATO w Ankarze. „Europa i Ameryka są od siebie zależne”

Fot: EPA-ELTA

Donald Trump w Ankarze ponownie wspominał Grenlandię i zagroził wycofaniem amerykańskich żołnierzy z Europy. Žygimantas Pavilionis w rozmowie z „KW” sądzi, że Amerykanie nie opuszczą naszej części świata, a ostra retoryka jest stosowana w celu zmuszenia sojuszników do zwiększenia wydatków na obronę. »6-7

Pielgrzymka: droga do Boga prowadzi przez ciszę

»5

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Prof. Wołkonowski o Wołyniu, Głinciszkach i Dubinkach

»11-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. nac.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adjustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zgodne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA
GAZET CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI NARODOWYCH

MIDAS

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ
RĒMIMO
FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach

sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Rada Redaktorów: Jest sprawdzone rozwiązanie dla szkół polskich w rejonie trockim. Ale są też pytania do społeczności

30 czerwca w DKP w Wilnie został przedstawiony „Raport dot. nierównego traktowania szkół mniejszości w procesie reorganizacji” Europejskiej Fundacji Praw Człowieka.

Rada Redaktorów proponuje sprawdzone rozwiązanie, ale stawia też pytania dotyczące społeczności Polaków na Litwie.

Raport — za który należą się fundacji i autorom wielkie podziękowania, za fachowe i oparte na faktach przedstawienie sprawy — jednoznacznie pokazuje, jak odbywa się segregacja i likwidacja polskiego szkolnictwa w rejonie trockim. Jest to szczególnie niepokojące po niedawnych doniesieniach o kolejnych sukcesach polskich polityków na Litwie, z AWPL-ZChR, Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej i „Świtu Niemna”. Należy postawić pytanie, co zrobiono, aby nie dopuścić do zaistniałej sytuacji.

Ponieważ sprawa ciągnie się nie pierwszy rok, dobrze byłoby przypomnieć także stanowiska z poprzednich lat, włącznie z doradcami premiera — ale nie to jest teraz najważniejszym tematem.

Trzeba też zapytać, co zrobiły w tej sprawie polskie organizacje społeczne, które jawią się pręźnie działającymi i sprawczymi. Mowa o czołowej organizacji, Związku Polaków na Litwie. To pytanie dotyczy także organizacji powołanej stricte dla obrony polskich szkół na Litwie, „Macierzy Szkolnej”.

Co zrobił Departament Mniejszości przy Rządzie Republiki Litewskiej, którego obowiązkiem jest obrona także Polaków na Litwie? Co zrobiła działająca przy departamencie Rada Mniejszości Narodowych, w której przewodniczącym jest Polak?

Szkoła w Połukniu może otrzymać status, jaki ma bardzo wiele szkół na Litwie, w tym na przykład Gimnazjum w Rzeszy, Gimnazjum Tysiąclecia w Solecznikach czy Progimnazjum w Bukiszkach.

W całej sprawie trzeba też zwrócić uwagę na stosunek do Polski, strategicznego partnera Litwy. Polska strona zainwestowała ogromne pieniądze w remont i modernizację szkół, które samorząd rejonu trockiego likwiduje, podobny los spotkał wcześniej inną polską szkołę w tym samym rejonie. Budynki z całymi wielkimi inwestycjami będą służyły innym celom niż zakładał jeden z fundatorów, przekazując środki na modernizację. To jest polityka identyczna, którą uprawia Aleksander Łukaszenka wobec litewskich szkół na Białorusi.

Wszystko to prowadzi do bardzo poważnego kryzysu w relacjach polsko-

-litewskich, na który nie może sobie w obecnej sytuacji pozwolić ani Litwa, ani Polska. Władze rejonu trockiego muszą zawrzeć ugodę, którą proponuje raport Europejskiej Fundacji Praw Człowieka.

Jeśli jednak okaże się to niemożliwe, istnieje rozwiązanie, osadzone w precedensie na Litwie.

Szkoła w Połukniu może otrzymać status, jaki ma bardzo wiele szkół na Litwie, w tym na przykład Gimnazjum w Rzeszy, Gimnazjum Tysiąclecia w Solecznikach czy Progimnazjum w Bukiszkach.

Chodzi o przejęcie Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu od samorządu pod zarządzenie Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu Republiki Litewskiej. Zabezpieczyłoby to interesy rodziców i uczniów, zachowało obecny potwierdzony wysoki poziom szkoły oraz pozwoliło uniknąć nagłego i niekontrolowanego pogorszenia relacji polsko-litewskich. ■

Rada Redaktorów
„Kuriera Wileńskiego”

W Wilnie przez Wilię buduje się nowy most dla pieszych i rowerzystów Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Z GŁĘBOKIM ŻALEM ZAWIADAMIAMY, ŻE W DNIU 5 LIPCA 2026 r., NAGLE ZMARŁA

dr Maria BUTRYMOWICZ

Urodziła się 17 grudnia 1945 r. na Litwie, w rejonie wileńskim. Była absolwentką Wileńskiej Szkoły Pedagogicznej, Instytutu Pedagogicznego im. K. Prejksasa w Szawlach oraz stacjonarnej aspirantury w Instytucie Pedagogiki Ogólnej Akademii Nauk Pedagogicznych ZSRR w Moskwie. W 1974 r. uzyskała stopień kandydata nauk pedagogicznych, a w 1989 r. tytuł docenta — oba dyplomy nostryfikowano na Litwie w 1994 r.

Posiadała podwójne obywatelstwo — litewskie i polskie. Prawo do podwójnego obywatelstwa zostało Jej przyznane w drodze wyjątku przez Prezydenta RL Valdasą Adamkusa, w uznaniu Jej zasług dla oświaty Litwy i Polski.

Karierę zawodową rozpoczęła jako nauczycielka klas początkowych w szkole polskiej na Wileńszczyźnie. W latach 1973-1989 była starszym wykładowcą i docentem w Republikańskim Instytucie Doskonalenia Nauczycieli w Wilnie. W latach 1989-1996 pracowała w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a w latach 1996-2010 w Akademii Podlaskiej w Siedlcach, prowadząc zajęcia z edukacji wczesnoszkolnej z metodyką, pedeutologii oraz diagnostyki pedagogicznej.

Przez wiele lat pracowała w Polsce na mocy umowy międzypaństwowej, oddelegowana przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Litwy oraz Litewski Departament Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa, budując trwałe mosty między środowiskami naukowymi Polski i Litwy. Jest autorką 158 publikacji naukowych w językach polskim, rosyjskim i litewskim.

Wypromowała 456 prac magisterskich i 11 licencjackich, nie tracąc w toku pisania ani jednego studenta — wśród nich 89 osób posiadających obywatelstwo litewskie, dziś pracujących jako nauczyciele w szkołach polskich na Litwie.

Była członkiem zwyczajnym Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie w Londynie oraz Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy w Wilnie, a także aktywną uczestniczką licznych konferencji naukowych w całej Polsce.

Pozostanie w pamięci jako oddana nauczycielka, wychowawczyni wielu pokoleń pedagogów oraz osoba szczerze zaangażowana w sprawy polskiej oświaty na Litwie i w Polsce.

Rodzinie i Bliskim składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Urna z prochami Zmarłej wystawiona będzie w Wilnie, w kaplicy przy ul. Paco 4 (przy kościele św. Piotra i Pawła), w pierwszej sali, w dniu 11 lipca (sobota) w godz. 8:00-11:00.

Msza święta żałobna odprawiona zostanie w kościele w Mejszagole o godz. 12.

Zgodnie z ostatnią wolą Zmarłej, spocznie Ona w rodzinnym grobowcu w Mejszagole.

Rodzina

Imieniny

9 lipca

Adolfiny, Adriana, Aleksandra, Anatola, Antoniego, Augustyna, Florianna, Hadriana, Joanny, Kornela, Lucji, Mikołaja, Róży, Sylwii

10 lipca

Anieli, Daniela, Emanuela, Filipa, Leoncjusza, Maurycji, Racimira, Rufina, Samsona, Sylwana, Witalisa, Zacheusza

Cytat dnia

„Są te małe reaktory (jądrowe – BNS), które mogłyby być również korzystne dla Litwy. (...) Czechy najwyraźniej również to analizują i rozważają. Chciałbym zgłębić tę kwestię i przeznaczyć zasoby – ludzkie, w razie potrzeby finansowe – aby zbadać, czy to będzie nasza droga, czy nie” – oświadczył desygnowany premier Litwy Mindaugas Sinkevičius.

Liczba dnia

7,5 mln euro

rząd Litwy przeznaczył na poszukiwanie szczątków wielkiego księcia Witolda w podziemiach wileńskiej katedry. Poszukiwania będą odbywały się w latach 2027-2029.

Od teraz mieszkańców i gości Tartaków wita flaga państwowa Litwy

5 lipca we wsi Tartaki (lit. Skirgiškės), w gminie Rzesza, odbyła się uroczysta prezentacja projektu małej skali z budżetu partycypacyjnego na 2025 rok „To jest nasz dom – witamy Was symbolem Litwy”.

Projekt jest kolejnym przykładem tego, jak inicjatywy mieszkańców przekształcają się w wartościowe przedsięwzięcia i przyczyniają się do tworzenia piękniejszego oraz bardziej atrakcyjnego rejonu wileńskiego.

Zdaniem mera Samorządu Rejonu Wileńskiego, Roberta Duchniewicza, budżet partycypacyjny daje mieszkańcom możliwość przekształcania swoich pomysłów w widoczne efekty oraz wspólnego dbania o miejsce, w którym dobrze się żyje.

„Projekt zrealizowany w Tartakach pokazuje, że nawet niewielkie inicjatywy mogą stać się ważnym symbolem lokalnej społeczności – wzmacniać jej lokalną tożsamość, rozwijać przestrzeń publiczną i tworzyć otoczenie, z którego mieszkańcy są dumni. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji tego pomysłu” – podkreśla mer Robert Duchniewicz.

W uroczystości prezentacji projektu uczestniczyli radny Samorządu Rejonu Wileńskiego Artūras Želnys, asystentka mera Patrycja Mikielewicz, kierownik Wydziału Koordynacji Aktywnego Społeczeństwa Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Ernest Stelmach, starosta Gminy Rzeszy Waldemar Rynkiewicz, inicjatorzy projektu, strzelcy działający na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego oraz licznie zgromadzeni mieszkańcy Tartaków i okolicznych miejscowości.

Podniosłą atmosferę tworzyła ceremonia podniesienia flagi państwowej Litwy oraz program muzyczny orkiestry dętej „Aukštyn” z Centrum Kultury Rejonu w Poniewieżu. Zwieńczeniem uroczystości było wspólne spotkanie mieszkańców, które stworzyło przestrzeń do rozmów, integracji

Fot.vrsa.lt

Zdaniem mera Samorządu Rejonu Wileńskiego, Roberta Duchniewicza, budżet partycypacyjny daje mieszkańcom możliwość przekształcania swoich pomysłów w widoczne efekty oraz wspólnego dbania o miejsce, w którym dobrze się żyje.

oraz wspólnego świętowania zakończenia projektu.

PROJEKT „TO JEST NASZ DOM – WITAMY WAS SYMBOLEM LITWY”

Wyspa na pętli autobusowej w Tartakach jest dobrze znanym, ważnym i stale pielęgnowanym przez lokalną społeczność miejscem. Kilka lat temu podczas społecznych akcji sadzenia posadzono tam sosny i kwiaty oraz ustawiono plenerową bibliotekę. Troska mieszkańców o to miejsce na tym jednak się nie zakończyła.

W ramach realizacji projektu z budżetu partycypacyjnego prze-

strzeń ta zyskała nowe oblicze – ustawiono maszt z flagą państwową Litwy, uporządkowano otoczenie oraz posadzono rośliny ozdobne. Od tej pory miejsce to wita mieszkańców i gości jako zadbana wizytówka Tartaków, a powiewająca na maszcie flaga Litwy symbolizuje jedność, szacunek dla państwa oraz ducha wspólnoty.

Inicjatorzy projektu cieszą się, że dzięki wspólnemu zaangażowaniu mieszkańców udało się zrealizować pomysł, który nie tylko upiększył przestrzeń publiczną miejscowości, ale również jeszcze bardziej wzmocnił poczucie przynależności mieszkańców do ich małej ojczyzny.

Projekt „To jest nasz dom – witamy Was symbolem Litwy” został sfinansowany ze środków budżetu partycypacyjnego Samorządu Rejonu Wileńskiego. Jest to kolejna inicjatywa mieszkańców, która przyczynia się do rozwoju i upiększania przestrzeni publicznych rejonu wileńskiego. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Ponad 100 kilometrów modlitwy i refleksji. XXXVI Pielgrzymka Miłosierdzia dotarła do Ostrej Bramy

W dniach 6-9 lipca odbyła się XXXVI Pielgrzymka Miłosierdzia z Ejszyszek do Ostrej Bramy. Tegorocznemu, liczącemu ponad 100 km pielgrzymowaniu towarzyszyło hasło: „Ten, kto kocha, widzi więcej”.

Honorata Adamowicz

— Właśnie jestem na XXXVI Pielgrzymce Miłosierdzia z Ejszyszek do Ostrej Bramy. Pielgrzymowanie jest przede wszystkim bardzo starą tradycją — od wieków ludzie wyruszali do miejsc świętych, aby modlić się i prosić o potrzebne łaski. Myślę jednak, że samo pielgrzymowanie jest czymś więcej. To swiste rekolekcje w drodze — mówić dla „Kuriera Wileńskiego” ks. Rajmund Jurolaitis, proboszcz Parafii pw. św. Pawła Apostoła w Wisagini.

CZAS ZATRZYMANIA W ŚWIECIE PEŁNYM POŚPIECHU

Jak podkreśla duchowny, pielgrzymowanie we współczesnym świecie nabiera szczególnego znaczenia. W codziennym pośpiechu, natłoku obowiązków i nieustannym napływie informacji coraz trudniej znaleźć czas na ciszę i refleksję. Pielgrzymka stwarza przestrzeń do zatrzymania się i oderwania od codziennego zgiełku.

Zdaniem ks. Rajmunda Jurolaitisa, jej istotą nie jest jedynie dotarcie do miejsca świętego. To przede wszystkim czas duchowej odnowy, wyciszenia i wsłuchania się w głos Boga przemawiającego w ludzkim sercu i sumieniu. Pielgrzymowanie staje się również okazją do głębszego spojrzenia na własne życie, przemyślenia swoich wyborów, marzeń i towarzyszących im uczuć.

DROGA DO BOGA PROWADZI PRZEZ CISZĘ

— Pielgrzymowanie pomaga człowiekowi rozeznąć, dokąd zmierza — czy idzie drogą prowadzącą do Boga, do szczęścia i mądrości, czy może żyje jedynie chwilą i zatracza umiejętność dokonywania właściwych wyborów.

W codziennym biegu często nie dostrzegamy nawet sygnałów, które wysyła nam własne ciało, nie zauważamy zmęczenia ani potrzeby odpoczynku. Dlatego uważam, że pielgrzymowanie jest bardzo intymnym spotkaniem człowieka z Bogiem. To czas, w którym można wsłuchać się w siebie i odkryć, że Bóg nieustannie przemawia w naszym wnętrzu. Dobra pielgrzymka to taka, w której jest także miejsce na ciszę i bycie sam na sam ze sobą oraz z Bogiem — podkreśla ks. Jurolaitis.

WYJĄTKOWA TRADYCJA, KTÓRA BUDUJE WSPÓLNOTĘ

Pielgrzymki od wieków zajmują szczególne miejsce w tradycji chrześcijańskiej. Są nie tylko formą religijnej wędrówki do miejsc świętych, ale także czasem duchowej odnowy, refleksji i pogłębiania wiary. Wspólne pokonywanie kolejnych kilometrów uczy wy-

trwałości, otwartości na drugiego człowieka oraz buduje poczucie wspólnoty. Dla wielu uczestników pielgrzymowanie staje się okazją do odnalezienia wewnętrznego pokoju, umocnienia relacji z Bogiem i spojrzenia na codzienne życie z nowej perspektywy.

Organizatorzy XXXVI Pielgrzymki Miłosierdzia z Ejszyszek do Ostrej Bramy zaprosili wszystkich chętnych do wspólnego przeżycia czterech dni modlitwy, rozmów i drogi. Pielgrzymka była okazją zarówno do poznania nowych osób, jak i do zatrzymania się, powierzenia Bogu własnych intencji oraz doświadczenia wspólnoty.

W programie znalazły się msze święte, konferencje, świadectwa, wspólny śpiew, modlitwa oraz czas na rozmowy. Uczestnicy mogli również podziwiać piękno mijanych miejsc oraz modlić się w intencji swoich rodzin, wspólnot i całego świata. ■

Pielgrzymowanie jest nie tylko formą religijnej wędrówki do miejsc świętych, ale także czasem duchowej odnowy, refleksji i pogłębiania wiary
Fot. Marian Paluszkiewicz

Szczyt NATO w Ankarze. Pavilionis: „Europa i Ameryka są od siebie zależne”

Donald Trump w Ankarze ponownie wspomniął Grenlandię i zagroził wycofaniem amerykańskich żołnierzy z Europy.

Antoni Radczenko

Žygimantas Pavilionis w rozmowie z „KW” sądzi, że Amerykanie nie opuszczą naszej części świata, a ostra retoryka jest stosowana w celu zmuszenia sojuszników do zwiększenia wydatków na obronę.

Prezydent Turcji Recep Tayyip Erdogan, podczas zakończonego 8 lipca szczytu NATO w Ankarze, oświadczył, że Europa powinna wziąć większą odpowiedzialność za obronność, ale bez podważania jedności Sojuszu. Z kolei kanclerz Niemiec oświadczył, że w Ankarze wyłoni się nowy duch NATO. „W zeszłym roku w Hadze postanowiliśmy, że znacznie wzmocnimy wysiłki w zakresie obronności. Dotrzyliśmy słowa. W większości państw członkowskich Unii Europejskiej oraz w NATO znacznie poprawiliśmy poziom wysiłków w zakresie obronności. Będziemy o tym dzisiaj rozmawiać i sprawimy, że NATO stanie się bardziej europejskie, aby mogło pozostać transatlantyczne” — powiedział Friedrich Merz. Jednym z celów tegorocznego szczytu jest zwiększenie wydatków na obronę.

TRUMP I GRENLANDIA

Donald Trump na szczycie NATO ponownie oświadczył, że Stany Zjednoczone muszą kontrolować Grenlandię. „Dania nie wydaje żadnych pieniędzy, a to ważna część (świata) dla Stanów Zjednoczonych. Jest otoczona przez chińskie statki i rosyjskie statki i nie pozwolimy, by to się stało. Grenlandia (...) powinna być kontrolowana przez Stany Zjednoczone, nie Danię” — powiedział prezydent USA.

Na słowa Trumpa zareagowała premier Danii. „Grenlandczycy nie chcą być częścią Stanów Zjednoczonych. Dali to jasno do zrozumienia” — odpowiedziała Mette Frederiksen. Podkreśliła, że Dania współpracuje już z Waszyngtonem w kwestii bezpieczeństwa Grenlandii, a teraz

Amerykanie nie mogliby przeprowadzić operacji w Iranie bez europejskiego wsparcia — sądzi Žygimantas Pavilionis **Fot. Andrius Ufartas, ELTA**

chcą tę współpracę rozszerzyć. W podobnym tonie wypowiedział się szef grenlandzkiej dyplomacji Mute B. Egede. „O naszej przyszłości decydujemy my, Grenlandia. Zawsze tak było i zawsze tak będzie” — napisał na Facebooku.

Mette Frederiksen poza tym oświadczyła, że Dania jest gotowa bronić Grenlandii. Tym niemniej liczy na to, że sojusznicy będą szanować prawo mieszkańców Grenlandii do samostanowienia.

— Być może dla Europejczyków sposób mówienia Trumpa jest nie do przyjęcia. Kiedy rozmawiam z Amerykanami, to oni mówią wprost: na spokojnie rozmawialiśmy z wami 10 lat. W 2014 r. na szczycie w Newport wszyscy obiecali zwiększyć wydatki na obronę. Niestety, nikt oprócz kilku państw tego nie zrobił. Oni mi mówią: kiedy zaczęliśmy rozmawiać z wami inaczej, to Europę ogarnął strach i Europa zaczęła się zbroić. Z pewnością retoryka Trumpa jest w pewnym sensie grubiańska, powiedziałbym kowbojska, tylko,

że to działa — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Žygimantas Pavilionis, wiceprzewodniczący sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych, były ambasador Litwy w USA.

KRYTYKA HISZPANII

Trump zaatakował również Hiszpanię. Prezydent USA polecił ministrowi finansów Scottowi Besentowi wstrzymanie wszelkiej wymiany handlowej z Hiszpanią. „Nawiasem mówiąc, chciałbym zerwać z nią wszelkie kontakty. Hiszpania to okropny partner w NATO. Nie angażują się, nie płacą. Nie chcę mieć nic wspólnego z Hiszpanią. Należy zerwać wszelkie kontakty handlowe z Hiszpanią, w tym wizyty” — oświadczył.

Rozmówca naszego dziennika zaznacza, że niezadowolenie Trumpa z Hiszpanii jest łatwo wytłumaczalne. Wydatki Hiszpanii na obronę pozostają na poziomie 2 proc. PKB i w obecnej sytuacji geopolitycznej ten poziom jest zbyt niski.

7.>>

6.>>

— Byłem w Hiszpanii i również nie mogę zrozumieć, jak można udawać, że nie ma wojny. Premier Hiszpanii Pedro Sánchez podczas ubiegłego szczytu sprzeciwił się zwiększeniu wydatków. Poza tym (dziwne są – od. red.) jego wypowiedzi, że niby Ameryka jest największym wrogiem, a Chiny są przyjacielem. To tutaj ewidentnie coś jest nie tak – uważa poseł Pavilionis.

Jego zdaniem podobna sytuacja jest również w niektórych innych krajach członkowskich, na przykład w Wielkiej Brytanii lub Czechach.

— Czechi mają bardzo dobry przemysł zbrojeniowy, tylko że ich budżet obronny wynosi zaledwie 1,8 proc. PKB. Oni muszą zrozumieć, że to nie jest tylko nasza lub Ukrainy wojna. Albo jednoczymy się i zatrzymujemy agresora, albo te wszystkie zobowiązania stają się zwykłą retoryką. Oczywiście, możemy obrażać się na Stany Zjednoczone. To jest bardzo popularne, tylko że najbardziej obrażają się te kraje, które nie chcą zwiększać finansowania – podkreśla polityk.

ZAGRANIE TAKTYCZNE

Zdaniem Pavilionisa ostra retoryka strony amerykańskiej jest zagranem taktycznym. W ten sposób USA

chcą zmusić sojuszników do zwiększenia wydatków na obronę.

— Europa z Ameryką są od siebie zależne. Amerykanie nie mogliby przeprowadzić operacji w Iranie bez europejskiego wsparcia. Oni musieli korzystać z baz wojskowych znajdujących się w Europie. Tylko Europa w najbliższych 5-10 latach nie jest w stanie dozbroić się bez pomocy USA. Założmy scenariusz, że jednocześnie jesteśmy zaatakowani przez Rosję i Chiny. To jest możliwe. Jest takie amerykańskie powiedzenie „United we stand, divided we fall” (Razem stoimy mocno, podzieleni upadniemy). Sądzę, że nikt z nas nie chce upaść, tylko trwać. Możemy obronić nasze wartości, tylko działając razem – konkluduje wiceprzewodniczący sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych.

Agencja informacyjna Bloomberg podała, że NATO rozważa rezygnację z planowanego na przyszły rok szczytu w Albanii, by złagodzić napięcia w relacjach z prezydentem USA Donaldem Trumpem. „Z powodu ciągłych ataków amerykańskiego prezydenta na NATO rośnie prawdopodobieństwo, że przyszłoroczny szczyt, który miał się odbyć w Albanii, może zostać przełożony, aby nie stwarzać Trumpowi kolejnej okazji do dyskredytowania sojuszników” – napisała agencja. ■

Trump wielokrotnie podkreślał swoje dobre relacje z tureckim przywódcą i stwierdził, że pojechał do Turcji głównie z szacunku do prezydenta Erdogana. Fot. EPA-ELTA

Konserwatyści z największym wsparciem z GPM

Związek Ojczyzny-Litewskich Chrześcijańskich Demokratów (TS-LKD) otrzyma najwyższe wsparcie z ubiegłorocznego podatku dochodowego od osób fizycznych (GPM). Z danych Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI) wynika, że partia otrzyma ponad trzykrotnie więcej środków niż drugi w zestawieniu Ruch Liberalistów. Na rzecz TS-LKD 24,9 tys. mieszkańców przeznaczyło do 0,6 proc. swojego podatku GPM, co przełoży się na niemal 1,177 mln euro. Ruch Liberalistów otrzyma 343,7 tys. euro od 7,5 tys. podatników, a Partia Wolności – 240,6 tys. euro od 6,1 tys. mieszkańców. Rządząca Litewska Partia Socjaldemokratyczna otrzyma 219,4 tys. euro wsparcia od 6 tys. mieszkańców. Zjednoczenie Narodowe uzyska 213,4 tys. euro, natomiast Akcja Wyborcza Polaków na Litwie – Związek Rodzin Chrześcijańskich otrzyma 92,6 tys. euro dzięki wsparciu 3,3 tys. mieszkańców.

Związek Demokratów „W imię Litwy” otrzyma 99 tys. euro wsparcia od 2,5 tys. mieszkańców. Litewski Związek Chłopów i Zielonych uzyska 86,5 tys. euro od 2,6 tys. mieszkańców, natomiast Partia Zielonych Litwy otrzyma 61,6 tys. euro od 2 tys. podatników. Partię „Świt Niemna” wsparło 1,8 tys. mieszkańców, przekazując łącznie 56,2 tys. euro.

Mieszkańcy Litwy mogą przekazać do 1,2 proc. zapłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pozarządowych, twórców sztuki i innych beneficjentów. Dodatkowo mogą przeznaczyć do 0,6 proc. podatku na partie polityczne oraz do 0,6 proc. na związki zawodowe lub ich zrzeszenia.

Według VMI wnioski o przekazanie części podatku złożyło łącznie 564 tys. mieszkańców. Beneficjentom do 15 listopada bieżącego roku ma zostać przekazanych ponad 40 mln euro.

Opr. J.B. na podst. BNS

Festiwal Rzeki: w Parku Zakret – bezpłatne pokazy filmowe, treningi, zajęcia dla rodzin i czworonogów

Festiwal Rzeki to odbywające się po raz pierwszy w Wilnie letnie święto, które zachęca do zwrócenia uwagi na rzekę Wilię i odkrycia miasta z innej perspektywy.

25 lipca, z okazji święta św. Krzysztofa, brzegi Wilii od mostu w Parku Zakret (Vingis) aż po most w dzielnicy Żyrmuny wypełnią się muzyką, atrakcjami i spotkaniami. Połączą się tu aktywny wypoczynek, kultura i doświadczenia społecznościowe – od sportu i warsztatów twórczych po koncerty i wieczorne imprezy nad wodą. Festiwal zaprasza do powrotu nad rzekę – aby spędzić tu czas, poruszać się, odkrywać i na nowo doświadczać Wilna.

Jedna ze stref festiwalowych powstanie przy moście w Parku Zakret, gdzie na gości czekać będzie „Łąka dobrego samopoczucia” – przestrzeń łącząca aktywny wypoczynek, zajęcia edukacyjne dla rodzin, spacer z pupilami oraz kino pod gołym niebem.

„Wilnia w Wilnie to coś więcej niż rzeka – to miejsce spotkań, odpoczynku i nowych odkryć miasta. Cieszę się, że Festiwal Rzeki zachęci mieszkańców Wilna do spojrzenia na rzekę z innej perspektywy, a brzeg Parku Zakret stanie się przestrzenią, w której połączą się kino, edukacja i zajęcia promujące poczucie wspólnoty oraz lepsze samopoczucie” – mówi mer Wilna Valdas Benkunskas.

AKTYWNY WYPOCZYNEK I DOBRE SAMOPOCZUCIE DLA WSZYSTKICH

Dzień nad brzegiem w Parku Zakret rozpocznie się aktywnie – Biuro Zdrowia Publicznego miasta Wilna „Vilnius sveikiau” (pol. „Wilno zdrowiej”) zaprasza na odbywające się na świeżym powietrzu treningi „Animal Flow” (pol. „Przepływ Zwierząt”). Jest to zestaw ćwiczeń oparty na naturalnych ruchach zwierząt, pomagający poprawić mobilność, elastyczność, koordynację i ogólną kondycję fizyczną. Zajęcia są odpowiednie dla uczestników w różnym wieku, niezależnie od ich przygotowania fizycznego.

Osoby pragnące poruszać się w inny sposób – wraz ze swoimi lub bliskich, przyjaciół zwierzakami

Festiwal zaprasza nad rzekę – aby spędzić tam czas, być aktywnym i na nowo odkrywać Wilno

– zapraszamy do udziału w spacerze z czworonożnymi przyjaciółmi w kręgu, rozpoczynającym się na trawniku przy moście w Parku Zakret. Trasa o długości 3 km, stworzona specjalnie na festiwal „Walk15”, pozwoli nie tylko aktywnie spędzić czas na świeżym powietrzu, ale także odkryć malownicze zakątki nadbrzeża Wilii i rezerwatu krajobrazowego Karolinki oraz poznać miasto z nowej perspektywy.

Organizatorzy podkreślają, że jest to również doskonała okazja, by spędzić czas ze swoim pupilem oraz spotkać się z osobami o podobnych

poglądach: hodowcami psów, miłośnikami czworonogów i ich przyjaciółmi. Uczestnicy marszu „Walk15” pokonają trasę wraz z przewodnikiem Jonem Jačiunskisem, a osoby, które ukończą trasę, otrzymają medale stworzone specjalnie na tę okazję. Liczba miejsc jest ograniczona, dlatego zachęcamy do wcześniejszej rejestracji.

Przez cały dzień na nabrzeżu przy moście w Parku Zakret będą odbywały się interaktywne zajęcia dostosowane do zainteresowań każdego uczestnika.

9.>>

Bezpłatne kino pod gołym niebem – kolejna okazja do miłego spędzenia wolnego czasu

8.>>

Chętni będą mogli wypróbować ścieżkę bosych stóp, przeznaczoną do stymulacji stóp i relaksu, wziąć udział w kreatywnych warsztatach zdobienia koszulek, zagrać w gry edukacyjne oraz skosztować zdrowych przekąsek.

Odwiedzający festiwal będą mogli również zajrzeć do punktu pierwszej pomocy i ochrony cywilnej. Aplikacja KOVAS zachęci mieszkańców Wilna do sprawdzenia, na ile są przygotowani na sytuacje ekstremalne, a wykonując zadania praktyczne i uczestnicząc w zabawowych zajęciach, będą mogli również poszerzyć swoją wiedzę na temat prawidłowego udzielania pierwszej pomocy. Wszystkie atrakcje są przeznaczone zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych, a do ich wypróbowania zapraszamy bez pośpiechu: jedną po drugiej lub podczas przerw w seansach filmowych.

KINO POD GOŁYM NIEBEM

Po południu i wieczorem brzeg Parku Zakret zamieni się w salę kinową pod gołym niebem. Bezpłatne pokazy filmowe dadzą mieszkańcom Wilna i gościom miasta kolejną okazję do oderwania się od codziennego pośpiechu, zainspirują do rozmów, autorefleksji i wspólnoty.

Pierwszym sensem w ramach programu „Kino pavasaris” będzie film animowany dla dzieci i młodzieży „Cześć, Frida!” (reż. A. Kadi i K. Vezina), opowiadający wzruszającą i inspirującą historię o ciekawości

i przyjaźni. Po filmie rodziny zostaną zaproszone na warsztaty twórcze, podczas których na dzieci czekają zajęcia rozwijające kreatywność i wyobraźnię.

Następnie na widzów czeka komedia oparta na prawdziwych wydarzeniach „Amerykański sen” (reż. A. Marciano), opowiadająca inspirującą historię o wytrwałości, przyjaźni i determinacji w dążeniu do marzeń. Podczas prezentacji filmu, we współpracy z „Vilnius sveikiau”, zorganizowana zostanie interaktywna gra, a jej najbardziej aktywni uczestnicy otrzymają nagrody.

Program wieczoru zakończą litewskie filmy krótkometrażowe „Kawiarnia-bufet” (reż. S. Bartkutė) oraz „Dzieci betonu” (reż. S. Baradinskas), po których zostanie wyświetlony film pełnometrażowy „Leworęczna” (reż. T. Shih-Ching).

25 lipca Festiwal nad rzeką Wilią rozciągnie się wzdłuż brzegów Wilii – od Parku Zakret aż do mostu w Żyrmunach. W różnych miejscach na odwiedzających czekają różnorodne atrakcje, a brzeg Parku Zakret zachęca do zwolnienia tempa, spędzenia czasu na łonie natury, zadbania o dobre samopoczucie i cieszenia się letnim dniem nad rzeką.

Więcej informacji o Festiwalu Rzeki na nowej stronie internetowej upesfestivalis.lt

Fot. Saulius Žiūra

Materiał przygotowany na zlecenie samorządu miasta Wilna. Treść została opłacona.

Zam. 2931

Festiwal oferuje bogaty program wydarzeń – od zajęć sportowych i warsztatów twórczych po koncerty i imprezy wieczorne

Aplikacja „Kovas” z nowymi językami

Aplikacja „Kovas”, wykorzystywana do informowania o sytuacjach kryzysowych i ważnych wydarzeniach w Wilnie, będzie od teraz wysyłać powiadomienia również w językach angielskim, polskim i ukraińskim. Zmiana ma ułatwić mieszkańcom szybki dostęp do informacji dotyczących bezpieczeństwa.

O rozszerzeniu dostępnych wersji językowych poinformował w piątek 3 lipca Samorząd Miasta Wilna. Dotychczas powiadomienia były wysyłane wyłącznie w języku litewskim. Jak podkreśla samorząd, zmiana została wprowadzona w odpowiedzi na sygnały napływające od mieszkańców stolicy. Władze miasta wskazują, że możliwość otrzymywania informacji dotyczących bezpieczeństwa w zrozumiałym języku ma szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy liczy się szybki dostęp do wiarygodnych komunikatów.

„Udoskonalając aplikację »Kovas«, uwzględniamy uwagi zgłaszane przez mieszkańców Wilna. Jedną z nich jest potrzeba otrzymywania informacji dotyczących bezpieczeństwa również w innych językach. Brak informacji w sytuacjach kryzysowych wywołuje dodatkową panikę, dlatego rozszerzyliśmy wybór języków do czterech” – powiedział Valdas Benkunskas, mer Wilna.

Użytkownicy aplikacji mogą zmienić język w ustawieniach, wybierając odpowiednią opcję w zakładce „Wybór języka”.

Samorząd zaznacza, że komunikaty w językach obcych będą tłumaczone automatycznie, aby zapewnić ich jak najszybsze przekazywanie. W razie potrzeby użytkownicy będą mogli również wyświetlić oryginalną wersję komunikatu i zweryfikować informacje. Podkreślono również, że najważniejsze informacje w aplikacji są dostępne także bez połączenia z internetem. Użytkownicy mogą ponadto zapisać warstwy mapy przedstawiające schrony, obiekty ochrony zbiorowej oraz punkty ewakuacyjne.

Opr. J.B. na podst. BNS

Zaginione korony i królewskie insygnia po raz pierwszy dostępne dla zwiedzających

Justyna Giedrońc

Muzeum Dziedzictwa Kościelnego zaprasza na wyjątkową wystawę prezentującą królewskie insygnia władców Wielkiego Księstwa Litewskiego – Aleksandra Jagiellończyka, Elżbiety Habsburżanki oraz Barbary Radziwiłłówny, odnalezione w 2024 r.

Wystawa „Slėpti savyje” (Ukryte w sobie) stanowi kolejny rozdział prezentacji w Muzeum Dziedzictwa Kościelnego kolekcji Skarbcza Katedry Wileńskiej.

Współkuratorka wystawy, dr Laura Petrauskaitė w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zauważa, że tytuł wystawy nawiązuje do faktu, gdy w niespokojnych czasach nie było możliwości bezpiecznego przeniesienia skarbów, a sama katedra stawała się najpewniejszym miejscem ich ukrycia.

— Zapraszamy do podróży w czasie i poznania dramatycznych dziejów Skarbcza Katedry — od ukrycia skarbów w latach 1655, 1939 i 1991 po odkrycia w latach 1931, 1985 i 2024 — mówi dr Laura Petrauskaitė.

KRÓLEWSKIE INSYGNA

Najważniejszym elementem wystawy są insygnia grobowe władców Polski i Litwy, Aleksandra Jagiellończyka, Elżbiety Habsburżanki oraz Barbary Radziwiłłówny. Są to: korony, berło i jabłko królewskie.

— Ekspozycja udostępniona publiczności w 2009 r. została wzbogacona o najnowsze znaleziska z 2024 r. Odnalezione wówczas insygnia wypełniają lukę w naszej historii i łączą Litwę z historycznymi monarchiami. Po konserwacji i przeprowadzeniu wstępnych badań naukowych są one po raz pierwszy prezentowane razem ze skarbami odkrytymi w Katedrze Wileńskiej w 1985 r. — zaznacza prof. dr Giedrė Mickūnaitė, jedna z kuratorek wystawy, laureatka Litewskiej Nagrody Naukowej 2025.

Najważniejszym elementem wystawy są insygnia grobowe władców Polski i Litwy **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Na wystawie można również zobaczyć klejnoty królewskie odnalezione w tajnej skrytce podziemi katedralnych: pierścienie królowych ozdobione wyjątkowymi kamieniami szlachetnymi, świadczące o kunszcie renesansowych złotników, a także jedyny na świecie medalion królowej Elżbiety, wykonany ze złotej monety o nominale dziesięciu dukatów wybitej w 1533 r., z portretami Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta.

ODKRYCIE Z 2024 ROKU

W grudniu 2024 r. w kryptach Katedry Wileńskiej odkryto skrytkę zawierającą królewskie insygnia grobowe, znalezione w 1931 r. i ukryte prawdopodobnie w 1939 r. w obawie przed zniszczeniami II wojny światowej. Skarb obejmuje regalia należące do polsko-litewskich władców. W skrytce znaleziono koronę Aleksandra Jagiellończyka, króla Polski i wielkiego księcia litewskiego, insygnia Elżbiety Habsburżanki, w tym koronę, medalion, pierścień, łańcuch i tablicę trumienną, a także insygnia Barbary Radziwiłłówny: koronę, berło, jabłko królewskie, trzy pierścienie, łańcuch oraz dwie tabliczki trumienne.

Znalezisko obejmuje również przedmioty związane z Kaplicą św.

Kazimierza: sześć srebrnych tabliczek dekoracyjnych z przełomu XVII i XVIII w., przedstawiające sceny z życia św. Kazimierza,

liczne wota, kamienie szlachetne, pierścienie, kolczyki, krzyże i insygnia biskupie.

Część eksponatów prezentowana jest w stanie, w jakim zostały wydobyte ze schowka, po przeprowadzeniu jedynie niezbędnych prac zabezpieczających je przed dalszym niszczeniem.

Pozwala to zwiedzającym doświadczyć atmosfery, jaka panowała podczas odkrycia insygniów.

ZWIEDZANIE Z PRZEWODNIKIEM

Podczas najbliższego weekendu o odnalezionych skarbach opowiedzą kuratorki wystawy, a także przewodniczki muzealne.

Zwiedzanie wystawy z przewodnikiem odbędzie się 10 lipca (o godz. 16:00 i 17:00) i 11 lipca (w godz. 12:00, 13:00, 14:00, 15:00 i 17:00). Liczba miejsc jest ograniczona, dlatego organizatorzy wystawy zalecają wcześniejszy zakup biletów na wybraną godzinę za pośrednictwem systemu sprzedaży biletów Paysera.

Wystawa „Slėpti savyje” będzie czynna do 30 stycznia 2027 r. ■

Wołyń a Głinciszki i Dubinki. Litwa nie popełniła błędu Ukrainy. Rosja powtarza taktykę

Apolinary Klonowski

Mija 83. rocznica tzw. krwawej niedzieli w czasie zbrodni wołyńskiej. Prof. Wołkonowski uważa, że jeśli nie zrobi się tego, co zrobiono z Głinciszkami i Dubinkami, to Rosja wyciągnie zbrodnie ukraińskich nacjonalistów, co już robi, a potem pokaże polskie odwety, które w oczach Ukraińców urosną do jeszcze większej zbrodni. „Jest tylko jeden sposób, by to zatrzymać” – zauważa badacz.

11 lipca mija rocznica tzw. krwawej niedzieli 1943 r., obchodzonej od zeszłego roku jako Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej.

WNIOSKI Z LITWY WS. WOŁYNIA

W zbrodni wołyńskiej są wnioski, jeśli spojrzeć na nią przez pryzmat Wileńszczyzny – przekonuje prof. Jarosław Wołkonowski, doktor habilitowany nauk o polityce, badacz Armii Krajowej na Wileńszczyźnie, współpracujący z Instytutem Pamięci Narodowej.

Zdaniem naukowca ekshumacje grobów są potrzebne Polakom i Ukraińcom, ponieważ ginęli także Ukraińcy – i nie da się zbudować pojednania bez poznania miejsc i listy pomordowanych.

– Ekshumacje grobów są potrzebne i Polsce, i Ukrainie. Te ofiary to jest swego rodzaju zostawione nierozbrojone pole minowe. Jedyna strona, której ekshumacje się nie oplacają, to Rosja – podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prof. Jarosław Wołkonowski i podaje dalsze argumenty.

Zanim ocenimy Wołyń, badacz sugeruje spojrzeć na podobny epizod na Wileńszczyźnie. Już w 1942 r. litewskie jednostki policyjne rozstrzelały cywilów w ponad dwudziestu wsiach wokół Świę-

cian. Był to odwet za zabicie trzech oficerów niemieckich przez sowieckich partyzantów w Wygodzie 19 maja 1942 r. Niemcy nakazali litewskim kolaborantom odwet na 400 mieszkańcach: tego dnia w Starych Święcianach urządzono pogrom Polaków (200 zabitych, głównie inteligencja, w tym dwaj księża), a według wcześniej przygotowanych list aresztowano ok. tysiąca osób, nawet w miejscowościach odległych o 50–60 km.

W dniach 20–21 maja aresztowanych sprowadzono do Łyntup i Święcian i zamordowano – wszędzie rękami litewskiej policji i straży leśnej: całą męską ludność Kapturun, 40 osób w Nowych Święcianach, 9 przy szosie do Łyntup, 40 w Sobolkach, 50 w Sudowcach, 20 w Kaznadziejszkach, 40 w Hoduciszkach, kilkadziesiąt w Łyntupach. Liczby ofiar w kolejnych 15 miejscowościach (dziś na Białorusi) pozostają nieznane. Łącznie, wg polskich źródeł, zginęło ok. 1 200 cywilów.

Skala represji dała początek polskiej partyzantce w regionie – przestrodze dla litewskiej policji. „Pewien taki straszak” – wyjaśnia prof. Wołkonowski.

POWTARZALNY SCHEMAT HISTORYCZNY

W czerwcu 1944 r. wiadomo już było, że przez te tereny przejdzie front. Profesor przypomina, że w takich momentach zwykle dochodzi do masowych egzekucji – to powtarzalny schemat. Tak było w Głinciszkach: litewska policja rozstrzelała 40 cywilów Polaków (dzieci, kobiety, starców), co przypominało początek akcji z maja 1942 r.

By przerwać tę spiralę, ok. 1 000 polskich żołnierzy przeprowadziło trzydniowy rajd pokazowy wzdłuż granicy polsko-litewskiej – od jezior Suzańskich ku Inturce – demonstrując obecność polskich sił. Wydano ulotkę „Litwini”, ostrzegającą Litwinów i ich policję przed odpowiedzialnością za mordy na Polakach. Litewscy cywile nie ucierpieli – zginęło jedynie kilkunastu kolaborantów.

– Osobną sprawą była akcja odwetowa brygady Łupaszki po wymordowaniu przez Litwinów wioski. Odbyła się w podobnym duchu jak akcje na Wołyniu – miała powstrzymać dalsze mordy.

12.>>

Migawka z Wołynia przed II wojną światową Fot. domena publiczna, Narodowe Archiwum Cyfrowe

11.>>

Sam Łupaszko, zajęty innymi sprawami, wysłał w tę akcję wyłoniony oddział jednej kompanii i części szwadronu. Prowadzili go miejscowi Polacy, byli przewodnikami — analizuje badacz.

Oddział złamał opór Dubinek, wrzucając granaty do chat i rozstrzelując mieszkańców — zginęło 27 cywilów, w tym trzech Polaków. Na drzwiach wieszano ulotki „Za Gliniszki” po polsku i litewsku. Podobnie spacyfikowano kilka innych osad litewskich (40 kolejnych ofiar) — pisze o tym Paweł Rokicki (IPN) w „Gliniszki i Dubinki”. Łącznie zginęło 67 cywilów, głównie rodziny litewskich osadników wojskowych, policjantów i leśników; rozstrzeliwano też kobiety i dzieci, w tym Polki zamężne z osadnikami.

— Przesłane przez Niemców oddziały łotewskie i węgierskie, obejmując opróżnione posterunki, zachowywały się poprawnie wobec ludności. Oszczędzono księży litewskich z Dubinek i Janiszek, mimo ich antypolskiego nastawienia — wyjaśnia prof. Wołkonowski.

POLSKIE KRWAWE KARTY BADAJĄ SAMI POLACY

Znamienne, że o zbrodniach polskiej strony dowiadujemy się od historyków polskich, budujących nowoczesną tożsamość historyczną uwzględniającą bolesne rozdziały. Litwini podobnie otwarcie badają Ponary czy pogromy żydowskie.

— Były dwie osobne akcje: rajd propagandowy i odwet. W dokumentach Studium Polski Podziemnej w Londynie widziałem, że gdy groziła całkowita eksterminacja ludności polskiej, dopuszczano akcje odwetowe właśnie po to, by ją powstrzymać — wyjaśnia naukowiec.

Podobny mechanizm działał tam, gdzie Niemcy czyścili etnicznie tereny polskie, osiedlając niemieckich kolonistów — odwet miał odebrać sens takiemu mordowaniu.

— Podobnie na Wołyniu: UPA, kolaborując z Niemcami, dążyła do Ukrainy bez Polaków. 11 lipca 1943 r. wymordowano ludność 99 polskich wsi — nierzadko rękami sąsiadów-chłopów, widłami i siekierami.

Prof. Jarosław Wołkonowski uważa, że ekshumacje na Wołyniu przede wszystkim są potrzebne Ukrainie — bo inaczej liczba ofiar będzie stale naciągana w różne strony **Fot. Apolinary Klonowski**

rami. Nieliczni Ukraińcy ratowali Polaków, płacąc za to życiem. Łącznie zginęło ok. 100 tys. Polaków, a wieś obracano w gruz i popiół. Wbrew mitowi, AK Polaków nie opuściła — broniła ich, jak mogła: rowy, barykady, stráže wokół wsi. Przebraże i 27. Wołyńska Dywizja AK stały się symbolami ocalenia. Znamy dziś 350 takich ośrodków samoobrony — bez nich ofiar mogłoby być dwa, trzy razy więcej. Nienawiść podsycali Niemcy i Sowietci — wyjaśnia.

— Polskie podziemie, nie mając dość broni ani ludzi, wobec groźby zagłady całej ludności polskiej regionu sięgnęło po akcje odwetowe jako ostatni sposób powstrzymania mordów. Nie znamy dokładnej ich liczby ani liczby ofiar ukraińskich — źródła ukraińskie mówią o kilku do kilkunastu tysięcy. Trzeba podkreślić: strona polska próbowała rozmów z UPA, które kończyły się często wymordowaniem polskich delegacji. To Ukraińcy wymusili więc na Polakach ten ostateczny środek obrony — wskazuje.

ZANIEDBANIE UKRAINY SŁUŻĄCE ROSJI

— Ogromnym zaniedbaniem ukraińskich polityków jest brak zgody na ekshumacje — dałyby odpowiedź, ilu zginęło Polaków i Ukraińców, pozwoliłyby zbadać

groby i ustalić listy nazwisk ofiar. Pomordowanym z obu stron należy się godny, państwowy pochówek i wzajemne przebaczenie — jak w Dubinkach i Gliniszkach. Pojednanie można budować tylko na prawdzie, choćby bolesnej dla obu stron — podkreśla nasz rozmówca.

W Dubinkach i Gliniszkach w 2005 r. doszło do oficjalnego pojednania AK i Litewskiego Korpusu Lokalnego — żołnierze wzajemnie prosili o przebaczenie, rok po podpisaniu Deklaracji Pojednania w Pałacu Prezydenckim pod egidą prezydenta Valdasasa Adamkusa.

POKAZAĆ POLAKOM ŻYŁYCH UKRAIŃCÓW, A UKRAIŃCOM ŻYŁYCH POLAKÓW

Prof. Jarosław Wołkonowski uważa, że Rosja po ujawnieniu dokumentów (których prawdziwości nie da się obiektywnie potwierdzić) na temat mordowanych przez Ukraińców Polaków, wkrótce wyciągnie też takie same dokumenty mówiące o mordowaniu Ukraińców przez Polaków, aby w dalszym ciągu dzielić.

— Dopóki to się nie stanie (nie odbędą się ekshumacje — przyp. red.), będzie z tego korzystać Rosja. Już coś na ten temat wyciągnęła. Będzie dodawać, manipulować, podburzać najpierw Polaków, potem Ukraińców.

13.>>

12.>>

Pokaże Ukraińcom, jak Polacy mordowali ich rodziny. Będzie grać na tych emocjach, a obie strony będą się kłócić jak dzieci. Tylko skutki tej kłótni będą niedzieliące. To trzeba było zrobić kilkanaście lat temu. Zostawiono za to pole minowe. Dziś na to pole minowe wchodzi obie strony — i Polacy, i Ukraińcy. (...) Kiedy rozmawiałem na konferencjach z Ukraińcami, mówili mi, że to nie oni, że to była sowiecka partyzantka. Ale tak nie było. Może w niewielkiej części tak, ale ogólny obraz jest inny. To była fala nacjonalizmu. Walczyli o powstanie niepodległego państwa ukraińskiego i uznali, że trzeba usunąć Polaków — wyjaśnia.

RZEZI MOŻNA BYŁO UNIKNAĆ

Czy rzeź wołyńska była nieunikniona? Badacz odrzuca tezę, jakoby fatalne warunki mniejszości narodowych w międzywojennej Polsce czyniły ją przesądzoną.

— Mówi się, że relacje z mniejszościami — ukraińską, żydowską, litewską, białoruską — były wtedy bardzo złe. Badałem to latami: to nieprawda, potwierdzają to inni historycy. Mniejszości miały znaczący udział w Sejmie, Senacie i innych instytucjach władzy. Ukraińcy walczyli też u boku Polski w wojnie z bolszewikami — w maju 1920 r. Piłsudski zajął z wojskiem ukraińskim Kijów, gdzie 9 maja odbyła się wspólna defilada. Piłsudski mówił wtedy o wyzwoleniu Ukrainy i zachęcał do budowy niepodległej ukraińskiej Republiki Ludowej, podkreślając, że Polakom chodzi jedynie o odsunięcie bolszewików od granic — i to się udało — przytacza fakty prof. Wołkonowski.

Jak zauważa, jedną z dywizji ukraińskich dowodził wówczas płk Marko Bezruczko, związany też z Wilnem jeszcze z czasów armii carskiej. Jego dywizja brała udział w zdobyciu Kijowa i majowej defiladzie, a po 10 maja, podczas odwrotu spod Kijowa, broniła wraz z Polakami Zamościa przed bolszewikami. To — zdaniem badacza — początek braterstwa polsko-ukraińskiego i w dużej mierze był zasługą Bezruczki.

UKRAIŃCY MIELI PRZEDSTAWICIELI W POLSKIEJ WŁADZY

Można usłyszeć, że w 1920 r. Polacy zdradzili Ukraińców, bo jesienią podpisali rozejm z Rosją sowiecką, a wojska ukraińskie zostały internowane. Politolog odpiera ten zarzut — Polska dała im schronienie i nikt ich nie prześladował, a po dojściu do władzy J. Piłsudskiego w maju 1926 r. ta sytuacja jeszcze się polepszyła. Gen. Marko Bezruczko pracował w Wojskowym Instytucie Geograficznym w Warszawie, a w Polsce powstał też ukraiński rząd na emigracji, gdyż Ukraina była okupowana przez Sowieców.

Dlatego — jak podsumowuje rozmówca — twierdzenie, że relacje polsko-ukraińskie czy polsko-żydowskie były wówczas złe, to „nieporozumienie i kłamstwo”.

Wschodnie i południowe tereny II Rzeczypospolitej miały swoich przedstawicieli w polskim Sejmie, a mniejszość ukraińska, jak żydowska czy białoruska i inne były chronione odpowiednimi ustawami.

— Tymczasem istniały ukraińskie szkoły i gazety, tak jak istniały żydowskie szkoły, Instytut Żydowski YIVO i żydowskie gazety. Było całe mnóstwo organizacji społecznych ukraińskich, żydowskich, litewskich, białoruskich. Twierdzenie, że w II Rzeczypospolitej dochodziło na każdym kroku do pogromów, że mniejszości narodowe były uciskane, nie znajduje potwierdzenia w moich badaniach. Spędziłem kilka lat w archiwach. Ta krzywdząca opinia jest nieprawdą — zaznacza.

ROSJA JUŻ ZACZYNA POWTARZAĆ SPRAWDZONY SPOSÓB

Podczas drugiej wojny światowej pojawiła się ogromna wzajemna nienawiść. Pytamy, czy podobny scenariusz może powtórzyć się dzisiaj.

— Rosja może dziś powtórzyć ten sam mechanizm podziału, jeśli ukraińscy politycy nie zgodzą się na ekshumację. Istnieje duże ryzyko, że Rosja zacznie grać na pełnym froncie i skłóci obie strony. Będzie pokazywać Polakom, jak mordowali ich Ukraińcy, a Ukraińcom — jak mordowali ich

W Dubinkach i Glinciszkach w 2005 r. doszło do oficjalnego pojednania AK i Litewskiego Korpusu Lokalnego — żołnierze wzajemnie prosili o przebaczenie, rok po podpisaniu Deklaracji Pojednania w Pałacu Prezydenckim pod egidą prezydenta Valdasasa Adamkusa.

Polacy — uważa prof. Wołkonowski. — Już to zresztą robi. Opublikowała informacje o zamordowaniu dwóch tysięcy Polaków we Włodzimierzu Wołyńskim, w tym kilkunastu księży — komentuje badacz, odnosząc się do rzekomych dokumentów, które Rosja ujawniła na początku lipca tego roku.

— Wkrótce zaczniesz pokazywać też akcje odwetowe — jak Polacy mordowali Ukraińców — dodaje.

— Jest tylko jeden sposób, by to zatrzymać. Taki, jak zastosowano w Glinciszkach i Dubinkach. Trzeba policzyć ofiary, przeprowadzić ekshumacje, pochować zmarłych i sobie przebaczyć. Innego wyjścia nie ma. Trzeba podać sobie ręce na grobach niewinnie pomordowanych. Ale przebaczenie musi być zbudowane na prawdzie. Innej drogi nie ma, chociaż i ta łatwa nie jest — podkreśla prof. Jarosław Wołkonowski.

Zauważa jednak, że Litwie i Polsce było łatwiej, niż będzie Polsce i Ukrainie.

— Było to wtedy łatwiejsze, bo żyli jeszcze żołnierze, którzy brali udział w tamtych wydarzeniach. Też strzelali, też się mordowali. Ale przeprosili się nawzajem i wybaczyli sobie — podsumowuje.

Ale w Deklaracji pojednania z 4 września 2004 r., którą pisano niemal rok, znalazł się bardzo ważny punkt: „Wyrażamy głęboki żal, że w czasach niezgody i zbrojnych starć między nami (Litwinami i Polakami) ucierpiały także osoby cywilne. Poszkodowanych i ich bliskich przepraszamy”.

Polskie akcenty w programie rządu. Politolog: „Potrzebne są konkrety”

Mindaugas Sinkevičius zaprezentował w Sejmie program 21. rządu. W nowym programie mówi się o zacieśnianiu współpracy z Polską oraz prawach mniejszości narodowych.

Antoni Radczenko

Mariusz Antonowicz w rozmowie z „KW” pozytywnie ocenia deklarację, dodając, że o realnych wynikach będzie można dyskutować dopiero po tym, gdy rząd zacznie pracę.

We wtorek, 7 lipca, nowy premier zaprezentował program w Sejmie. „Każdy minister nowego rządu, który utworzyłem, wnosi odmienne doświadczenie i kompetencje, jednak wszystkich łączy wspólne zobowiązanie — praca w zespole. Jako zgrany zespół będziemy solidarnie odpowiadać za działalność całego naszego rządu” — oświadczył w parlamencie lider socjaldemokratów.

DZIECI I CHINY

W obliczu gwałtownie spadającej liczby urodzeń Mindaugas Sinkevičius podkreślił konieczność poprawy sytuacji demograficznej Litwy. Nowy gabinet zamierza zwiększyć świadczenia na dzieci, szybciej waloryzować emerytury oraz kontynuować zapowiedzianą jeszcze przez rząd Ingi Ruginienė analizę rezerwy funduszu ubezpieczeń społecznych Sodra. Nowy rząd zamierza również ograniczyć wpływ wzrostu cen na poziom życia mieszkańców poprzez zwiększanie ich dochodów, zapewnić równe szanse dostępu do wysokiej jakości edukacji, wydłużyć średnią długość życia w zdrowiu a także rozwijać, modernizować i poprawiać infrastrukturę transportową.

Sinkevičius zapowiedział również normalizację stosunków dyplomatycznych Litwy z Chinami do poziomu reprezentacji dyplomatycznej odpowiadającego temu, jaki utrzymują obecnie inne państwa Unii Europejskiej. Dodał, że presja na reżim w Mińsku będzie zwiększana, jeśli Białoruś nadal będzie wspierać rosyjską agresję

Sam program nie wystarcza do prognozowania, jak będzie układała się współpraca. Potrzebne są konkretne decyzje i działania — twierdzi Mariusz Antonowicz **Fot. Marian Paluszkiwicz**

W rządowym programie podkreślono, że będzie wdrażana w życie Ustawa o mniejszościach narodowych, której celem jest zagwarantowanie im ich konstytucyjnych praw i możliwości. Ma być też wspierana kultura i media mniejszości narodowych.

przeciwko Ukrainie lub prowadzić ataki hybrydowe przeciwko UE bądź Ukrainie.

POMOC DLA SZKÓŁ

W programie zostały wspomniane również mniejszości narodowe. Rządowy dokument zapowiada, że zostaną zweryfikowane wymagania dotyczące minimalnej liczby uczniów dla szkół regionalnych oraz mniejszości narodowych. Szkoły

mniejszości narodowych mają być wzmocnione, uwzględniając opinię społeczności tych szkół oraz dobro uczniów. „Szkoła powinna zapewniać spójny system kształcenia ogólnego obejmujący wszystkie etapy edukacji i powiązany z wychowaniem przedszkolnym. Zaktualizujemy i rozszerzymy program tzw. żółtych autobusów szkolnych” — napisano w programie rządowym.

Dokument wspomina o obowiązku ochrony języka litewskiego jako języka państwowego, zaznaczając, że zostanie poświęcona należyta uwaga nauczaniu języka litewskiego w szkołach mniejszości narodowych.

— Ważne są konkrety. Czy faktycznie rząd podejmie się działań dotyczących zwiększenia dostępności i atrakcyjności szkół mniejszości narodowych? Widzimy, że Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu oraz samorząd miasta Wilna przede wszystkim promują naukę w języku litewskim.

15.>>

14.>>

Natomiast nauka w języku polskim jest dla nich czymś drugorzędnym. Nie można powiedzieć, że jakoś niszczą, ale też nie wspierają — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mariusz Antonowicz, politolog z Instytutu Spraw Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

KADRA PEDAGOGICZNA

Politolog podkreśla, że program rządowy zazwyczaj cechuje się pewną ogólnikowością. Dlatego warto poczekać na konkretne decyzje nowego rządu.

— Na przykład: Co planują zrobić z kadrą pedagogiczną? Brak nauczycieli jest problemem całej Litwy. „Macierz Szkolna” milczy, więc podejrzewam, że sytuacja w polskich szkołach jest podobna. Na przykład: Ilu pojawiło się nowych nauczycieli matematyki, fizyki, chemii potrafiących nauczać w szkole polskiej? Podsumowując, bardzo dobrze, że zapisy dotyczące szkół mniejszości znalazły się w programie rządu, ale wszystko będzie zależało od konkretów. Do poprawy sytuacji potrzebne są odpowiednie decyzje, oryginalne kroki — komentuje Antonowicz.

W rządowym programie podkreślono, że będzie wdrażana w życie Ustawa o mniejszościach narodowych, której celem jest zagwarantowanie im ich konstytucyjnych praw i możliwości. Ma być też wspierana kultura i media mniejszości narodowych.

RELACJE Z POLSKĄ

W części dotyczącej polityki zagranicznej sporo miejsca poświęcono relacjom z Polską. Podkreślono, że nowy rząd będzie zabiegać o utrzymanie jedności transatlantyckiej, która pozostaje fundamentem bezpieczeństwa Litwy, wzmocnić strategiczne partnerstwo ze Stanami Zjednoczonymi, Niemcami, Polską oraz państwami nordyckimi i bałtyckimi.

Szczególne uwagę ma być poświęcona pogłębieniu współpracy obronnej ze Stanami Zjednoczonymi m.in. poprzez utrzymanie

długoterminowej i nieprzerwanej obecności wojsk USA na Litwie. Ma być równolegle rozwijana współpraca z Niemcami, Polską, państwami bałtyckimi, nordyckimi, Wielką Brytanią i Holandią w zakresie bezpieczeństwa regionu Morza Bałtyckiego, ochrony infrastruktury krytycznej, mobilności wojskowej, wzmocnienia wsparcia dla Ukrainy oraz innych kwestii. Wspólnie z państwami nordyckimi, bałtyckimi i Polską ma być wzmocniane bezpieczeństwo i obrona zewnętrznej granicy NATO i Unii Europejskiej poprzez utworzenie zintegrowanej linii obrony granicznej.

Zaznaczono, że priorytetem w relacjach z Polską będzie współpraca w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa oraz dalsza realizacja strategicznych projektów infrastruktury transportowej i energetycznej. „Będziemy dążyć do pogłębienia współpracy gospodarczej i kulturalnej oraz rozwiązywania problemów mniejszości narodowych po obu stronach granicy” — zapewnił w rządowym programie.

W polityce zagranicznej, zdaniem rozmówcy „Kuriera Wileńskiego”, wszystko również zależy od dalszych kroków nowego premiera i rządu.

— Wszyscy dobrze wiedzą, że współpraca z Warszawą jest. Jednak, żeby odpowiednio ocenić

problem, potrzebujemy więcej konkretów. Warto, aby premier lub minister spraw zagranicznych udzielił wywiadu, w którym wyjaśniłby swój pogląd na poszczególne zagadnienia. Realizujemy z Polską cały szereg strategicznych projektów infrastrukturalnych. Realizując te projekty, jakby automatycznie stajemy się partnerami strategicznymi. Mówiąc o relacjach z Polską, ważne jest, jakie będą spotkania, jak będą przebiegały, jakie będą wizyty i co będzie omawiane w trakcie tych wizyt. Sam program nie wystarcza więc do prognozowania, jak będzie układała się współpraca. Potrzebne są konkretne decyzje i działania — zaznaczył Mariusz Antonowicz.

Zgodnie z obowiązującym prawem rząd uzyskuje pełne uprawnienia do działania, gdy jego program zostanie zatwierdzony większością głosów posłów uczestniczących w posiedzeniu Sejmu. Jeżeli program nie uzyska poparcia lub zostanie zwrócony rządowi do poprawy, jego nowa wersja musi zostać przedstawiona Sejmowi w ciągu 10 dni, a procedura rozpatrywania rozpoczyna się od nowa. Jeżeli Sejm dwukrotnie z rządu odrzuci program nowo powołanego rządu, gabinet będzie zobowiązany podać się do dymisji. ■

TVP
WILNO

■ Każdy minister nowego rządu wnosi odmienne doświadczenie i kompetencje — zapewnił nowy premier Fot. Andrius Ufartas, ELTA

„Dzień pola. Skosztuj, doświadczy, poznaj” – wyjątkowe wydarzenie w Rudominie

4 lipca na targowisku w Rudominie odbyło się wydarzenie, które zgromadziło lokalnych rolników, rzemieślników oraz mieszkańców regionu – „Dzień pola. Skosztuj, doświadczy, poznaj”. Zostało ono zorganizowane, aby w ciekawy i przystępny sposób przybliżyć uczestnikom rolnictwo, tradycje oraz innowacje regionu. Wydarzenie było skierowane do całych rodzin. Na uczestników czekało aż 12 bezpłatnych zajęć edukacyjnych.

Wszyscy goście mogli stać się aktywnymi uczestnikami wydarzenia. Program został przygotowany w taki sposób, aby wszystko można było dotknąć, powąchać i samodzielnie spróbować.

Rejon wileński od zawsze słynął z bogatych tradycji rolniczych i pracowitości mieszkańców. Obecnie na jego terenie z powodzeniem uprawia się egzotyczne grzyby, powstają nowoczesne winnice oraz wykorzystuje się inteligentne technologie, a jednocześnie wciąż pielęgnowane są dawne tradycje.

Goście mogli poznać różnorodne produkty mleczne oraz wziąć udział w degustacji serów. Chętni uczestniczyli w zajęciach poświęconych ziołom leczniczym, podczas których poznali właściwości różnych ziół i ich zastosowanie, a także mogli spróbować gotowych produktów. Odbyła się również degustacja produktów pszczelich oraz warsztaty odlewania świec. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty dotyczące uprawy winorośli i grzybów shiitake. Tego dnia można było również uzyskać cenne porady dotyczące uprawy różnych gatunków jagód oraz poznać metody sadzenia ziemniaków. Społeczność tatarska zaprosiła wszystkich do poznania tajników wypieku bielasy. Na smakoszy czekały także warsztaty pieczenia sękaczy i pierników. Uczestnicy mogli odwiedzić stoiska leśników i myśliwych oraz obejrzeć wystawę maszyn rolniczych i motocykli.

W wydarzeniu wzięło udział Stowarzyszenie „Kurianty visuomene”,

Wydarzenie zostało zorganizowane, aby w ciekawy i przystępny sposób przybliżyć uczestnikom rolnictwo, tradycje oraz innowacje regionu

które ma na celu udowodnienie, że życie w małych miejscowościach jest atrakcyjne i sprzyja integracji ludzi o podobnych poglądach, pragnących aktywnie mieszkać, pracować i tworzyć w regionach, przyczyniając się tym samym do wzrostu ich atrakcyjności i rozpoznawalności.

Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców i gości Rudomina. Uczestnicy chętnie brali udział w licznych warsztatach, podczas których zdobywali nową wiedzę i umiejętności. Można

było nie tylko oglądać, dotykać i próbować, lecz także nabyć różnorodne produkty oraz cieszyć się nimi w gronie najbliższych. Wszyscy spędzili swój wolny czas w miłej atmosferze, pożytecznie i aktywnie.

Organizatorem wydarzenia był Samorząd Rejonu Wileńskiego we współpracy z Centrum Kultury w Rudominie, Starostwem Gminy Rudomino oraz spółką Nemėžio Komunalininkas. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Wszyscy spędzili swój wolny czas w miłej atmosferze, pożytecznie i aktywnie

„Dary jesieni” startują już latem – grzybiarze ruszają na poszukiwania

Miłośnicy grzybobrania z niecierpliwością czekają na początek sezonu. Wielu już zagląda do lasów, sprawdzając, czy pojawiły się pierwsze oznaki wysypu.

Honorata Adamowicz

Zdaniem przyrodnika Selemonasa Paltanavičiusa natura daje już pierwsze sygnały, że grzyby zaczynają się pojawiać, jednak na większe zbiory trzeba będzie jeszcze poczekać.

PIERWSZE KURKI JUŻ POJAWIAJĄ SIĘ W LASACH

Jak zauważa przyrodnik w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”, mieszkańcy Dzukii już zaczęli znajdować pierwsze kurki w sosnowych lasach. Podobne obserwacje pojawiają się również w innych regionach Litwy, między innymi w okolicach Niemenczyna. Nie oznacza to jeszcze obfitego sezonu, ale jest to dobry znak dla grzybiarzy.

— Nie można powiedzieć, że lasy są już pełne grzybów, ale osoby, które wybrały się na poszukiwania, znajdują pierwsze okazy. Po kilka kurek można już znaleźć, więc można powiedzieć, że sezon powoli się rozpoczyna. Na rynkach pojawiły się już pierwsze grzyby — mówi Selemonas Paltanavičius.

Przyrodnik podkreśla, że pierwsze pojawiły się przede wszystkim kurki, a miejscami można zauważyć również młode prawdziwki. Na razie jednak są to pojedyncze znaleziska, a nie masowy wysyp.

— Widziałem już pierwsze prawdziwki, ale jest ich jeszcze niewiele. Wszystko będzie zależało od tego, jaka będzie dalsza część lata — zaznacza.

„LAS POTRZEBUJE CZASU”

Jak wyjaśnia Selemonas Paltanavičius, wiele osób błędnie uważa, że po jednym deszczu następnego dnia las natychmiast wypełni się grzybami. Proces ten wymaga czasu.

— W ziemi znajduje się grzybnia, czyli swego rodzaju sieć, z której wy-

Ostateczny obraz tegorocznego sezonu grzybowego poznamy dopiero za kilka tygodni **Fot. Marian Paluszkiwicz**

rastają grzyby. Musi ona najpierw otrzymać odpowiednią ilość wilgoci, aby stała się aktywna. Dopiero później zaczynają pojawiać się grzyby. Szczególnie prawdziwki potrzebują odpowiednich warunków i czasu. Od momentu, gdy gleba otrzyma wystarczającą ilość wilgoci, może minąć nawet około tygodnia, zanim grzyby zaczną intensywniej rosnać. Nie należy oczekiwać, że dzień po deszczu od razu znajdziemy pełne kosze. Las potrzebuje czasu — podkreśla.

Zdaniem przyrodnika obecnie można już jednak wybrać się do lasu po pierwsze zbiory, zwłaszcza jeśli ktoś zbiera grzyby na własne potrzeby.

— Dla siebie, dla rodziny, można już coś znaleźć. Szczególnie dotyczy to kurek — dodaje.

O wiele lepiej wygląda sytuacja z jagodami. Przyrodnik wskazuje, że w wielu miejscach można już rozpocząć ich zbieranie.

— Można już zacząć je zbierać, szczególnie w jaśniejszych sosnowych lasach, tam, gdzie jest

więcej słońca — mówi Selemonas Paltanavičius.

WSZYSTKO ZALEŻY OD POGODY I WILGOTNOŚCI

Jak zaznacza, ostateczny obraz tegorocznego sezonu grzybowego poznamy dopiero za kilka tygodni. Wszystko będzie zależało od pogody, a przede wszystkim od ilości opadów.

Największego znaczenia nabiera to szczególnie na południu Litwy, w Dzukii, gdzie dominują sosnowe lasy i piaszczyste tereny. Takie miejsca szybko tracą wilgoć, dlatego grzyby potrzebują regularnych opadów.

— Jeżeli przez dwa tygodnie będzie sucho, grzyby zatrzymają się, ponieważ zabraknie im wilgoci. Wszystko zależy od tego, jaka będzie dalsza część lata — ocenia przyrodnik.

Na razie natura daje powody do ostrożnego optymizmu. Pierwsze kurki, pojedyncze prawdziwki i dojrzewające jagody pokazują, że las zaczyna oferować swoje dary. ■

Coraz więcej milionerów na Litwie. Ekonomista wyjaśnia, skąd ten wzrost

Justyna Giedrojc

Liczba milionerów na Litwie, liczona według majątku określonego w dolarach amerykańskich, wzrosła w ubiegłym roku o 8 proc., czyli o 921 osób — wynika z corocznego światowego raportu o majątku opublikowanego przez szwajcarski bank UBS.

Bank UBS poinformował, że pod koniec 2025 r. na Litwie było 12 tys. milionerów. Na Łotwie liczba milionerów wzrosła w ubiegłym roku o 5,7 proc. (o 1 131 osób), osiągając 21 tys., natomiast w Polsce zwiększyła się o 4 proc. (o 3 888 osób), do poziomu 101 tys. „Liczbo-wo niemal połowa wszystkich nowych milionerów, którzy pojawili się na świecie w 2025 r., przypada na Stany Zjednoczone” — napisano w raporcie.

W ciągu roku liczba milionerów w USA wzrosła o 1,9 proc. (o 441 tys. osób), osiągając 23,6 mln.

Przy opracowywaniu raportu UBS korzystał z danych Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Banku Światowego a także banków centralnych i krajowych urzędów statystycznych poszczególnych państw.

CENY NIERUCHOMOŚCI, GOSPODARKA I INWESTYCJE

Aleksandras Izgorodinas, ekonomista banku Citadele, zauważa, że na sytuację w dużej mierze wpłynął wzrost cen nieruchomości zarówno w kraju, jak i za granicą.

— Na odnotowany wzrost liczby milionerów na Litwie znaczący wpływ miał wzrost cen nieruchomości, który przyczynił się do zwiększenia wartości posiadanego majątku, a tym samym do wzrostu liczby osób spełniających próg majątku liczonego w milionach. Gdy człowiek posiada własne nieruchomości, a ich ceny rosną, automatycznie zwiększa się wartość jego majątku. Ubiegły rok był dla litewskiego rynku nieruchomości bardzo udany — w ciągu dwunastu miesięcy ceny wzrosły o ponad 10

proc. — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Aleksandras Izgorodinas.

Zdaniem ekonomisty drugim czynnikiem, który bezpośrednio wpływa na wzrost liczby milionerów, jest pomyślna sytuacja gospodarcza kraju.

— Litewska gospodarka od stonkowo długiego czasu rozwija się w jednym z najszybszych temp w Europie. Przekłada się to na wzrost dochodów krajowych przedsiębiorstw, a tym samym na wzrost wartości majątku ich właścicieli i akcjonariuszy. Trzecim aspektem jest rosnąca aktywność mieszkańców Litwy na rynkach finansowych. Nie jest to jeszcze zjawisko masowe, jednak zainteresowanie inwestowaniem systematycznie rośnie. Ponieważ w ostatnich latach rynki finansowe notowały wyraźne wzrosty, zwiększała się również wartość inwestycji finansowych, co przyczynia się do wydłużania listy milionerów — wyjaśnia rozmówca.

Dodaje, że kolejnym czynnikiem mającym wpływ na wydłużanie listy krajowych milionerów w są inwestycje mieszkańców oraz litewskich firm za granicą.

— Mieszkańcy najczęściej lokują kapitał w nieruchomościach w takich krajach jak np. Polska czy Hiszpania, wykorzystując atrakcyjne

możliwości inwestycyjne dostępne na zagranicznych rynkach — stwierdza Izgorodinas.

START Z NIŻSZEGO POZIOMU

Ekspert wyjaśnia także, dlaczego w ciągu roku liczba milionerów na Litwie wzrosła o 8 proc., podczas gdy w USA zwiększyła się zaledwie o 1,9 proc.

— Rosnąć z niskiej bazy jest znacznie łatwiej. Nie zapominajmy, że przed wejściem Litwy do Unii Europejskiej sam fakt istnienia w kraju dolarowych milionerów był praktycznie utopią. Tymczasem Stany Zjednoczone od wielu lat charakteryzują się stabilnym wzrostem gospodarczym i dużą liczbą zamożnych osób. Na Litwie milionerzy pojawiają się szybciej, ponieważ kraj nadrabia zaległości i startował z dużo niższego poziomu — zauważa ekonomista.

Najwięcej milionerów na świecie mieszka w USA — szacuje się, że jest ich ok. 7,9 mln. Wśród miast liderem jest Nowy Jork, gdzie mieszka ponad 350 tys. osób posiadających majątek wart co najmniej milion dolarów. W Europie najwięcej milionerów w stosunku do liczby mieszkańców ma Mediolan. ■

Wzrost liczby milionerów na Litwie jest w dużej mierze związany ze wzrostem cen nieruchomości **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Obchody Dnia Państwa w Rudominie

Honorata Adamowicz

Wspólne odśpiewanie hymnu narodowego Litwy, koncert zespołu Quorum i refleksja nad znaczeniem litewskiej państwowości — tak 6 lipca w Centrum Kultury w Rudominie uczczono Dzień Państwa Litewskiego. Uroczystość była też częścią świątowej inicjatywy wspólnego śpiewania hymnu narodowego, w którą każdego roku włączają się Litwini mieszkający w kraju i za granicą.

WSPÓLNE ŚWIĘTOWANIE PAŃSTWOWOŚCI LITWY

Podczas tegorocznych obchodów hymn narodowy zabrzmiał w wykonaniu mieszkańców oraz zespołu wokalnego Quorum. Jak podkreśla Edward Kiejzik, tymczasowo pełniący obowiązki dyrektora Centrum Kultury w Rudominie, obecność cennionych artystów nadała wydarzeniu wyjątkowy charakter.

— W tym roku podczas wydarzenia zorganizowanego przez Centrum Kultury w Rudominie hymn wykonaliśmy razem z zespołem wokalnym Quorum, któremu jesteśmy ogromnie wdzięczni za prawdziwie artystyczną ucztę. W tym roku nasze centrum po raz kolejny włączyło się w obchody święta państwowego, organizując wspólne śpiewanie hymnu narodowego Litwy. Uroczystości odbyły się także w dwóch wyjątkowych miejscach — na Górze Juozapinės oraz w Bukiszkach. Udział w tym święcie oraz możliwość pełnienia roli jego koordynatora były dla mnie osobiście wielkim zaszczytem. Życzę wszystkim, aby postawa obywatelska przejawiała się nie tylko podczas świąt państwowych, lecz także na co dzień poprzez działania i zaangażowanie w budowanie naszego państwa — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Edward Kiejzik.

KORONACJA MENDOGA ZMIENIŁA BIEG HISTORII

Jak zaznaczył nasz rozmówca, Dzień Państwowości Litwy należy postrzegać przede wszystkim jako

W tym roku Centrum Kultury w Rudominie po raz kolejny włączyło się w obchody święta państwowego, organizując wspólne śpiewanie hymnu narodowego Fot. RKC

moment jednoczący obywateli, a nie okazję do oceniania wydarzeń sprzed wieków. Jego zdaniem nie ma potrzeby rozstrzygania współczesnych sporów wokół historii. Najważniejszy pozostaje fakt, że koronacja Mendoga była wydarzeniem przełomowym dla litewskiej państwowości.

Edward Kiejzik przypomniał, że przyjęcie chrztu przez Mendoga i jego koronacja wprowadziły Litwę na arenę europejską i międzynarodową, stając się fundamentem zjednoczonego państwa litewskiego. To właśnie ten historyczny moment, jego zdaniem, powinien dziś jednoczyć mieszkańców naszego kraju, niezależnie od narodowości czy języka.

— To było ważne wydarzenie na tamten czas dla Litwy jako takiej, nieważne w jakim języku ona wtedy mówiła. Mendog przyjął chrzest, otrzymał koronę i w ten sposób wprowadził Litwę na arenę europejską. W ten sposób, tak naprawdę, powstała zjednoczona Litwa i tego trzeba się trzymać — podkreśla Edward Kiejzik.

Nasz rozmówca nie ukrywa, że mówi o tym również z perspektywy Polaka mieszkającego na Litwie. Jak zaznacza, jego przywiązanie do polskiej tożsamości nie stoi w sprzeczności z szacunkiem wobec litewskiej państwowości. Wręcz przeciwnie: uważa, że każdy obywatel Litwy powinien cieszyć się z wydarze-

nia, które miało decydujący wpływ na losy kraju.

— Gdyby nie koronacja Mendoga, historia Europy mogłaby potoczyć się zupełnie inaczej — zauważył.

DWIE OJCZYZNY, WSPÓLNE WARTOŚCI

Edward Kiejzik wielokrotnie podkreślił, że dobrze jest być Polakiem na Litwie. Jak powiedział, daje to możliwość życia w dwóch kulturach, posługiwania się dwoma językami i poznawania historii z perspektywy dwóch narodów. Uważa to za ogromną wartość i bogactwo, które pozwala lepiej rozumieć zarówno przeszłość, jak i współczesność.

— Mam dwie ojczyzny. Polska formalnie jest moją macierzą, ale Litwa jest moim domem. Mam dwa języki i mogę analizować historię dwóch narodów, a nie jednego. Cieszę się, że jestem właśnie tutaj i uważam, że jestem na właściwym miejscu — powiedział Kiejzik.

Jak przyznał, nieraz słyszał pytania, dlaczego nie wyjedzie do Polski. Nigdy jednak nie rozważał takiego kroku. Nie próbuje udawać Litwina, ponieważ pozostaje Polakiem, ale jednocześnie podkreśla, że właśnie na Litwie jest u siebie. Dlatego Dzień Państwowości Litwy odbiera również jako własne święto. ■

Litwa w światowej czołówce. Nowy ranking dostępu do internetu

Litwa zanotowała jeden z największych awansów w światowym rankingu dostępu do internetu przygotowanym przez aplikację turystyczną z eSIM Saily i znalazła się w ścisłej czołówce. Co zdecydowało o tak wysokiej pozycji kraju i w których obszarach osiągnięto najlepsze wyniki?

Badanie już drugi rok z rzędu objęło 97 państw, oceniając dostęp do internetu z perspektywy użytkowników, a zwłaszcza podróżnych. Ranking uwzględnia cztery kryteria o jednakowej wadze: bezpieczeństwo cybernetyczne, jakość internetu, cenę oraz poziom wolności w sieci. Każdy z tych obszarów opiera się na szeregu szczegółowych wskaźników, które mają odzwierciedlać rzeczywiste doświadczenia związane z korzystaniem z internetu.

AWANS O SZEŚĆ MIEJSC

Największym sukcesem Litwy jest znaczący awans z 8. na 2. miejsce w światowym zestawieniu. Według autorów badania świadczy to o bardzo dobrych wynikach we wszystkich ocenianych obszarach, a nie tylko o przewadze w pojedynczym wskaźniku.

Litwa szczególnie dobrze wypadła pod względem bezpieczeństwa cybernetycznego, zajmując 2. miejsce na świecie. W kategorii jakości internetu uplasowała się na 10. pozycji, natomiast pod względem wolności w internecie zajęła 13. miejsce. Najślabszym elementem pozostaje koszt dostępu do sieci, gdzie Litwa znalazła się na 32. miejscu. Mimo to autorzy raportu podkreślają, że cena 1 GB danych mobilnych nadal należy do relatywnie niskich w porównaniu z wieloma innymi państwami.

„Awans Litwy na drugie miejsce na świecie odzwierciedla dobre wyniki we wszystkich ocenianych obszarach. Właśnie taka wszechstronna przewaga odróżnia liderów od krajów, które uzyskują wysokie oceny tylko w jednym wskaźniku” — powiedział Vyktintas Maknickas, dyrektor generalny Saily.

EUROPA DOMINUJE W RANKINGU

Najnowszy ranking pokazuje wyraźną dominację państw europejskich. Aż trzynastcie z piętnastu najwyższych ocenionych krajów znajduje się w Europie. Pierwszą trójkę tworzą Estonia, Litwa i Dania, które — według autorów indeksu — wyróżniają się wszechstronnie rozwiniętym środowiskiem internetowym.

W czołowej piętnastce znalazły się również m.in. Holandia, Austria, Luksemburg, Finlandia, Niemcy i Wielka Brytania. Polska uplasowała się na 18. miejscu. Największy awans odnotowała Mołdawia, która z miejsca poza pierwszą sześćdziesiątką przesunęła się na 8. pozycję dzięki znaczącej poprawie w zakresie wolności internetu.

Jedynym przedstawicielem Ameryki Łacińskiej w pierwszej piętnastce zostało Chile, którego wyniki — według autorów badania — są zbliżone do europejskich standardów.

INTERNET SZCZEGÓLNIIE WAŻNY PODCZAS PODRÓŻY

Autorzy raportu zwracają uwagę, że stabilne połączenie z internetem ma szczególne znaczenie

podczas podróży, zwłaszcza w sytuacjach awaryjnych.

„Kiedy za granicą zdarzy się coś nieoczekiwanego, na przykład spóźnisz się na lot lub będziesz potrzebować pomocy medycznej, w pierwszej kolejności sięgasz po telefon. Dlatego pewność, że telefon rzeczywiście będzie działał, jest jedną z najważniejszych rzeczy podczas podróży” — powiedział Vyktintas Maknickas.

Ekspert zaleca podróżnym zachowanie ostrożności podczas korzystania z publicznych sieci Wi-Fi oraz, jeśli to możliwe, używanie sieci VPN. W przypadku logowania do bankowości elektronicznej czy wykonywania innych operacji wymagających podawania poufnych danych rekomenduje korzystanie z transmisji danych komórkowych zamiast otwartych sieci bezprzewodowych.

Wśród wskazówek znalazła się również rekomendacja korzystania z eSIM jako alternatywy dla tradycyjnego roamingu, pobierania map i innych niezbędnych materiałów do użytku offline przed wyjazdem oraz sprawdzenia, czy w kraju docelowym nie obowiązują ograniczenia dotyczące wybranych aplikacji i usług internetowych. ■

Opr. J.B. na podst. saily.com

Litwa jest jednym z krajów z najlepszym dostępem do internetu na świecie
Fot. Apolinary Klonowski

NŠA opublikowała wyniki matur. Zdawalność wyższa niż rok temu

Tysiące maturzystów poznały już wyniki najważniejszych egzaminów. Najnowsze statystyki Narodowej Agencji Edukacji (NŠA) wskazują na pozytywny trend, ale za liczbami kryją się także istotne zmiany i kolejne terminy dla części zdających.

NŠA opublikowała we wtorek 7 lipca wyniki tegorocznych państwowych egzaminów maturalnych z języka litewskiego i literatury oraz matematyki. Dane wskazują, że w porównaniu z ubiegłym rokiem poprawiły się rezultaty osiągnięte przez maturzystów. Wzrosła zdawalność egzaminów na obu poziomach, a więcej uczniów uzyskało również maksymalną liczbę punktów.

WYŻSZA ZDAWALNOŚĆ Z JĘZYKA LITEWSKIEGO

Egzamin z języka litewskiego i literatury na poziomie rozszerzonym (A) zdało 97,5 proc. spośród 17 633 maturzystów, którzy do niego przystąpili. Maksymalny wynik – 100 punktów – uzyskało 168 zdających. Dla porównania, w ubiegłym roku egzamin na poziomie A zdało 94,3 proc. spośród 17 042 kandydatów, a 100 punktów otrzymały 132 osoby.

Poprawa widoczna jest również na poziomie podstawowym (B). W tym roku do egzaminu przystąpiło 8101 kandydatów, z których 83,6 proc. uzyskało wynik pozytywny. Rok wcześniej egzamin na poziomie podstawowym zdało 68,7 proc. spośród 6 957 osób. Oznacza to wyraźny wzrost odsetka zdających w porównaniu z poprzednią sesją egzaminacyjną.

MATEMATYKA RÓWNIEŻ Z LEPSZYMI WYNIKAMI

Egzamin z matematyki na poziomie rozszerzonym (A) zdało 85,1 proc. spośród 14 011 zdających. Maksymalną liczbę punktów uzyskało 210 maturzystów, co stanowi 1,5 proc. wszystkich zdających ten egzamin.

Na poziomie podstawowym (B) egzamin zdało 77,1 proc. spośród 8 009 kandydatów.

Narodowa Agencja Edukacji opublikowała wyniki państwowych egzaminów maturalnych **Fot. Andrius Ufartas, ELTA**

W ubiegłym roku do egzaminu z matematyki na poziomie rozszerzonym przystąpiło 12 580 kandydatów, a pozytywny wynik uzyskało 84,5 proc. z nich. Znacznie niższa była natomiast zdawalność egzaminu z programu ogólnego (B), który zaliczyło 57,1 proc. spośród 5 954 kandydatów.

EGZAMINY POPRAWKOWE

Państwowy egzamin maturalny z języka litewskiego i literatury pozostaje jedynym obowiązkowym egzaminem dla wszystkich maturzystów ubiegających się o świadectwo dojrzałości. Zgodnie z informacją NŠA osoby, które nie zdały tego egzaminu, będą mogły przystąpić do poprawki 10 lipca.

Maturzyści, którym nie udało się zaliczyć drugiej części egzaminu z matematyki podczas głównej sesji, będą mogli przystąpić do niego ponownie 13 lipca.

Kandydaci zdający egzamin na poziomie A będą mogli powtórzyć go na poziomie A lub B, na-

tomiast osoby zdające poziom B będą mogły ponownie przystąpić wyłącznie do egzaminu na tym samym poziomie.

JEDNOLITY PRÓG ZALICZENIOWY

NŠA przypomina, że od bieżącego roku szkolnego dla wszystkich egzaminów obowiązuje jednolity próg zaliczeniowy wynoszący 25 punktów. Maksymalny wynik z obu części egzaminu to 100 punktów.

Pierwsza część egzaminu stanowi 40 proc. wyniku końcowego, a druga 60 proc. Wyjątkiem jest egzamin z języka litewskiego i literatury, gdzie pierwsza część odpowiada za 30 proc., a druga za 70 proc. końcowego wyniku. Ostateczny rezultat uzyskuje się po zsumowaniu punktów z obu części egzaminu i ich przeliczeniu na punkty końcowe.

Jak podała agencja BNS, w tegorocznej sesji egzaminów maturalnych uczestniczyło łącznie 27,8 tys. uczniów klas jedenastych oraz 29,6 tys. uczniów klas dwunastych. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Wakacje w mediach społecznościowych a rzeczywistość. Skąd bierze się złudzenie?

Masz wrażenie, że latem wszyscy gdzieś wyjeżdżają, a tylko Ty zostajesz w domu? Lato w mediach społecznościowych wygląda jak niekończące się pasmo podróży i beztrudnej zabawy. Ekspertki tłumaczą, dlaczego taki obraz ma niewiele wspólnego z rzeczywistością i jak wpływa na nasze samopoczucie.

NIE CAŁE ŻYCIE, A WYBRANE MOMENTY

Jak zwraca uwagę Justina Antropik, kierowniczka ds. marketingu cyfrowego w Tele2, latem aktywność w mediach społecznościowych wyraźnie rośnie. Dominują fotografie z podróży, wydarzeń i czasu wolnego, ponieważ właśnie takie treści najsukuteczniej przyciągają uwagę użytkowników.

„Sieci społecznościowe pozwalają utrzymywać kontakt i dzielić się doświadczeniami, ale należy pamiętać, że najczęściej widzimy w nich tylko starannie wybrane momenty. Algorytmy platform są zaprojektowane tak, aby wyświetlać posty, które najbardziej przyciągają uwagę i zachęcają do interakcji. Najczęściej są to treści wywołujące emocje — imponujące podróże, uroczystości lub wyjątkowe przeżycia. W związku z tym u użytkownika może powstać mylne wrażenie, że właśnie tak wygląda codzienność większości ludzi, choć w rzeczywistości widzimy tylko niewielką i starannie wyselekcjonowaną jej część” — mówi Justina Antropik.

LATO MOŻE NASILAĆ POCZUCIE SAMOTNOŚCI

Psycholog Justina Rybakovaitė zwraca uwagę, że lato wiąże się z silnymi społecznymi oczekiwaniami. Powszechnie uznaje się, że jest to czas podróży, spotkań i zdobywania nowych doświadczeń. Gdy rzeczywistość odbiega od tego obrazu, łatwo o porównania i rozczarowanie.

„Kiedy rzeczywistość danej osoby wygląda inaczej, bardzo łatwo jest zacząć wątpić w siebie. Pojawiają się pytania: Czy w pełni korzystam z życia? Czy nie omija mnie coś ważnego? Dlaczego moje lato nie jest tak imponujące jak u innych? Wtedy może nasilać się poczucie samotności, rozczarowania sobą lub nieadekwatności” — mówi psycholog.

Dodatkowo latem zmienia się codzienna rutyna. Wyjazdy znajomych, przerwa w nauce czy mniejsza liczba obowiązków sprawiają, że część osób traci dotychczasowy rytm dnia. Wolny czas może wówczas uwidocznić potrzebę bliskości i kontaktów z innymi.

Ekspertki podkreślają, że nawet jeśli zdajemy sobie sprawę z selektywnego charakteru publikowanych treści, emocjonalnie nadal porównujemy własne życie z tym, co widzimy na ekranie.

„Zapominamy, że nie widzimy całego życia, a jedynie jego fragmenty. Pełny, niezredagowany dzień człowieka często porównuje się do kilku sekund starannie wybranych chwil z życia kogoś innego. Takie porównanie nieuchronnie staje się nierównoważne” — wyjaśnia psycholog.

ŚWIADOME KORZYSTANIE Z MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Zdaniem ekspertów rozwiązaniem nie musi być całkowita rezygnacja z mediów społecznościowych, lecz uważna obserwacja ich wpływu na samopoczucie oraz świadome zarządzanie czasem spędzonym online. Pomocne mogą być funkcje monitorowania czasu przed ekranem, limity korzystania z aplikacji czy planowane przerwy.

„Jeśli po korzystaniu z mediów społecznościowych ciągle czujecie się gorzej, warto zwrócić na to uwagę. Samotność czy zazdrość nie są problemem samym w sobie — najczęściej są sygnałem potrzeby bliskości, więzi lub znaczącej interakcji” — mówi Justina Rybakovaitė.

Ekspertki zgodnie podkreślają, że liczba zdjęć z wakacji nie świadczy o jakości życia ani poziomie szczęścia.

„Dobre życie nie zawsze jest głośnie i widoczne. Czasami o wiele ważniejsza od dziesięciu zdjęć z podróży jest jedna szczerza rozmowa, spokojny odpoczynek lub możliwość spędzenia czasu sam na sam ze sobą. Warto zadać sobie pytanie nie o to, jak wygląda lato innych, ale o to, czego sam naprawdę potrzebujesz tego lata” — zaznacza psycholog.

Opr. J.B. na podst. inf. coagency.lt

Wakacyjne zdjęcia w mediach społecznościowych pokazują tylko wybrane chwile, a nie codzienną rzeczywistość **Fot. Apolinary Klonowski**

Krzyżówka

Gąsienica w jabłku Gotycka różyczka		▼		Jacek, b. prezes TVP		▼		Łączy z siecią Jedzenie, strawa		▼		Kuchenny mebel Liściaste drzewo		▼		Celtycki pieśniarz dworski	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Rzadkie imię m. Oslona radia		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Pazura dla przyjaciół		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Były oficer		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Dyskryminacja rasowa		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Plażowa zasłona		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Dziesięć gramów		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Opaska na szyi		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Często ustalone przed alimentami		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Formularz		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Pieśń protestu		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
Mało znany osobnik		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	
▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶		▶	

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 7-8 LIPCA

Poziomo: HAFTKA - ZRZUT - PRALNIA - REMIK - SKWER - ŁOZINA - ROGALIK - CHLAPA - OPOKA - RABAN - SOKRATES - SIOŁO - EDYTA - TERAKOTA - ERRATA - CZAJ - RODZINA - FETYSZ - ZAMSZ - SANOK - JUDOKA - PEDICURE - KOLCE - RAPTUS - INGA - TEST - BLASK - TRALKA - KAWA - KLAN

Pionowo: PAPROCH - OSTRZE - APOLLO - FREZ - LIKIER - TUNEL - TAMIZA - RORATY - ODCISK - KLIN - PRAŁAT - SUKIENKA - ANKARA - TOKARZ - JURATA - CZAS - GORSET - DZIURA - KLAPA - DACZA - DEPTAK - EZAW - LOBBY - ZIMNO - TELL - EPIKA - TRANS - KLUSKA - STER - KANWA - JAZDA - STAN

Hasło: Bezwzględna pomoc

Uśmiechnij się!

Delegacja nauczycieli zostaje wpuszczona do gabinetu Ministra.

– Panie Ministrze! Nie mamy pieniędzy!
– Trudno. Jakoś przeżyję... Wchodźcie proszę, wchodźcie...

– Sara, pożyczysz mi pieniądze?
– Icek, 40 lat temu pożyczyłam pieniądze Abramowi i do tej pory się ze mną nie rozliczył.

– Ale on jest twoim mężem!

– Wtedy nie był.

Rozmowa w szpitalu:

– Naprawdę będzie mnie operował student? A jak mu się nie uda?

– To, niestety, nie zda...

Szef w pracy zwraca się do blondynki:

– To jeszcze pani tylko w windzie posprząta i może pani iść do domu.

– Tak. Dobrze szefie! Ale... na każdym piętrze?!

Mąż siedzi w pokoju przy komputerze, wpisuje w Google: „Jak rozpoznać, czy moja żona to wiedźma?”

Nagle słyszy z kuchni głos żony:

– A zapytać wprost to nie laska?!

Na lekcji języka polskiego pani pyta Jasia:

– Jak nazywają się mieszkańcy Warszawy?

Jasiu rozeźlony:

– Zwariowała pani! Skąd mam wiedzieć? Toż to półtora miliona ludzi...

Dziekan jednego z amerykańskich uniwersytetów wzywa do siebie studenta i mówi:

– Wczoraj znajdowałeś się na terenie żeńskiej bursy. Według regulaminu naszego uniwersytetu musisz zapłacić 10 dolarów kary. Jeśli znów ci się to przytrafi, następnym razem zapłacisz 15 dolarów, a za trzecim razem – dwadzieścia.

– Panie profesorze, cenie sobie pański czas. Porozmawiajmy rzeczowo: ile kosztuje abonament na cały semestr?

– Proszę pani! Pani pitbull goni jakiegoś faceta na rowerze!

– Niemożliwe! Mój pies nie umie jeździć na rowerze...

SOL ORIENS

PÓŁKOLONIE TEATRALNE

20-24 LIPCA

WIEK 7-10 LAT

OD 8:00 DO 17:00

Antakalnio g 76

Tel : +370 679 79839 email: my.sol.orient@gmail.com

Facebook Sol Oriens

The poster features two large puppets: one with purple spiky hair and a purple scarf, and another with brown dreadlocks and a green jacket. Below them are five Polaroid-style photos showing children reading, a puppet, a stage performance, children hiking, and children playing with puppets. At the bottom, there is a cardboard castle, a small puppet, and a mask.

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

USŁUGI

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. Umowa. Gwarancja, www.gravas.lt Tel. +370 670 06 868.

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie

doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.

Tel. +370 686 866 68

Sprzedam drewno opałowe. Drewno porąbane lub w kłódkach. Tel. 0 679 14150

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
 - komputery • monitory
 - kamery wideo
 - wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
 - radiotelefony
 - mikrofalówki, odkurzacze.
- Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. +370 655 222 34
www.taisykla.com

Um
UTENOS MĖSA

SKUPIJEME BYDLŲ

- W całej Litwie
- Płacimy od razu
- Dogadujemy się szybko i łatwo

+370 620 33544

NAJWIĘKSZA RZEŻNIA W KRAJACH BAŁTYCKICH

LIUCINA JAKOVIČ

Certyfikowana broker nieruchomości
+370 635 215 06; liucina.jakovic@vilniausturtas.lt
www.vilniaus-turtas.lt; Ulonų g. 5, Vilnius (IV aukštas)

Pomagam spełniać marzenia o nowym domu. Skuteczna sprzedaż i bezpieczny zakup nieruchomości w Wilnie i rejonie wileńskim.

Serwis pojazdów użytkowych
**poszukuje pracowników na stanowiska:
mechanik samochodowy, elektryk samochodowy.**

Oferujemy konkurencyjne wynagrodzenie
1200-3000 € netto na rękę miesięcznie
oraz dobre warunki pracy.

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt
telefoniczny pod numerem: **+370 655 15964.**

VASAROS MENO MOKYKLA
„ETRUSKU MENININKO DIRBTUVĖJE...”

LETNIA SZKOŁA ARTYSTYCZNA
„W PRACOWNI ETRUSKIEGO ARTYSTY...”

2026 07 13-24
ŠALČININKU KULTŪROS CENTRE

UŽSIĖMIMAI NEMOKAMI!

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku

TVP

WILNO

06.30 „Studio Wilno”
07.00 „Zwierza-ki Czytaki”
07.15 „ALCHEMIK”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Przepis dnia”
08.05 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.25 „Przyrodnik na tropie”
08.55 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.25 „Jesteśmy stąd”
09.30 „Prze-strzeń pamięci”
10.05 „Z Historią na Ty”
10.25 „Całkiem niezła historia”
10.40 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Zwierza-ki Czytaki”
11.45 „Anna Dymna – spotkajmy się”
12.15 S. „M jak miłość”
13.05 „Info Wilno”
13.10 „Res Poloniae”
13.35 „Polacy to wiedzą!”
14.00 „To jest grane”
14.30 „Jerzy Stuhr. Sam ze sobą”
15.25 „Którydy po sztukę”
15.30 „Astronarium”
15.50 „Info Wilno”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „ALCHEMIK”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Ex Libris”
18.00 S. „Za marzenia”
18.45 „Całkiem niezła historia”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Z pamięci”
20.25 „Kobie-ty w drodze”
20.40 „Całkiem niezła historia”
20.45 „Program informacyjny”
21.15 S. „Komi-

sarz Alex”
22.10 „Z pamięci”
22.15 S. „Siostry”
22.55 „Res Poloniae”
23.20 „Info Wilno”
23.40 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.45 „Studio Wilno”
00.15 „Prze-strzeń pamięci”
00.40 S. „Za marzenia”
01.20 „Program informacyjny”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu”
9.45 S. „Sch-nell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawna”
11.25 S. „Doc Martin”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgad-nij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 „Chleb i gry”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Oxen”
22.20 S. „Fargo”
23.15 S. „Kalendarz Natury. Czerwiec”
00.10 S. „Doc Martin”

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odlę-głe miasto”

12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Pułap-ka miłości”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wie-czór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Niebez-pieczne związki”
21.00 „Zaskocz mnie”
21.30 Wiadomości
22.30 „Pewnego razu... w Hollywood” komedia
00.50 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Repu-bliki Litewskiej”
6.02 „Gospodarstwa domowe ożywają”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio ak-tualności LRT
10.00 Dzień do-bry, Litwa
12.30 Jesteśmy Ukraińcami
13.00 Myśli na święta
13.30 Spacer
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Koncert
15.50 Monologi
16.00 Euromaxx
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 Mistrzostwa Europy Juniorek w Piłce Siatkowej (U18)
19.25 „Czas nie stracony – Balys Gajauskas” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Turkusowa suknia” dramat
23.30 Pociągnię-cia pędzla do por-tretu państwa
00.00 S. „Dzika Dolina”

6.00 „Świat we-dług kobiet”
7.00 „Szczęśliwy dom”
8.30 S. „Kobiety

klamię lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Sami”
14.00 S. „Dzi-kie pszczoły”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiado-mości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiado-mości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 S. „Szczę-śliwy dom”
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
21.20 „Sport TV3”
22.00 „Światowe mi-strzostwa piłki nożnej”
22.30 „GOALas”
22.45 „Światowe mi-strzostwa piłki nożnej”

6.00 „Moja kuch-nia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.20 „Moja kuch-nia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Bangkok Dog” thriller
22.35 „Tylko strze-laj” film fab.
00.20 S. „S.W.A.T.”

Irytas.tv

06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo.
08.00 Sad i ogród
08.30 „Drogi party-zanckie” film dok.
09.30 Koncert
10.30 S. „Oko-py śmierci”
11.30 „Nowo-czesne Wilno

12.30 „Rozmowy nad morzem”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Pierwszy raz
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Cel podróży
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Oko-py śmierci”
21.25 Trzymajcie się
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.
01.00 Nowy dzień

5.40 „Limit”
6.30 „Samotny na zimnie”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Chicago Fire 3”
10.00 „Sprząta-cze domowi”
11.00 Wojny ma-gazynowe
12.00 „Najzabaw-niejsze amerykańskie filmy domowe”
13.00 S. „Romeo i Julia”
14.00 S. „Dron”
14.30 „Samot-ny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Chicago Fire 3”
18.00 S. „Kobra”
19.00 „Potępieni”
19.30 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
20.00 „Najzabaw-niejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Dungeon Siege: W imię król” dramat
23.20 S. „See”
00.45 S. „Romeo i Julia”

6.00 S. „Kakawa”
7.00 S. „Zatrace-ni w miłości”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Prawie żonaty”
10.00 S. „List

pożegnalny"

11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"**12.00** S. „Tajemnice Majorki"**13.00** S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"**15.00** S. „Anupamaa"**15.35** S. „Man-gal Lakshmi"**16.30** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"**19.00** S. „Tajemnice Majorki"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Tatort"**22.55** S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"**23.55** S. „Tatort"**06.00** S. „Złoty chłopak"**06.50** S. „Akacyjowa 38"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Pełnia Wiary"**09.00** „Serwis Info"**09.10** S. „Janosik"**10.15** S. „Ranczo"**11.10** S. „Komisarz Alex"**12.05** S. „Ojciec Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** Agrobiznes**13.45** „To się opłaca"**14.00** Sprawa dla reportera**15.00** S. „Złoty chłopak"**16.00** „Serwis Info"**16.25** „Gra słów. Krzyżówka"**17.00** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.25** „Jaka to melodia?"**19.05** „Reporterzy"**19.25** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Ojciec Mateusz"**22.25** „Mundial 2026"**00.30** „Morderstwa w Cantal" film fab.**07.05** „Afisz kulturalny ekstra"**07.20** „Reminiscencje z Opola"**07.50** „Tamte lata, tamte dni"**08.30** S. „Rawhide"**09.30** „Informacje kulturalne"**10.00** S. „Stawiam na Tolka Banana"**10.50** „Ludzie Wisły" dramat**12.20** S. dok. „Reżyserzy"**13.15** „Na kredyt" film obycz.**14.00** S. „Noce i dzień"**15.05** „Chce się żyć" film obycz.**17.00** S. „Stawiam na Tolka Banana"**18.25** S. dok. „Janis Joplin"**19.00** S. „Rawhide"**20.05** „Wielki Tydzień" dramat**21.55** S. dok. „Genesis – suma talentów"**23.35** „Ikar. Legenda Mietka Kosza" film fab.**07.00** „Dziennik Regionów"**07.20** „Dłaczego krowa..."**07.30** „Słownik polsko@polski"**08.00** „Rosół polski"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.30** Stacja Innowacja**12.50** Przepis dnia**13.00** Polacy Świata**13.10** S. „Miłość nad rozlewiskiem"**14.50** „Daję słowo"**15.40** „Turystyczna Jazda"**16.00** „Słowo daję!"**16.10** „Tamte lata, tamte dni"**16.40** „Słownik polsko@polski"**17.10** „Na festiwalowej scenie"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Gra słów. Krzyżówka"**18.30** „Teleexpress"**18.50** „Teleexpress Extra"**19.15** „UNESCO: Skarby Polski"**19.45** Info Wilno**20.05** „Wileńszczyzna w obiektywie"**20.15** S. „Ranczo"**21.10** Program informacyjny**21.50** „Korona Gór Polski"**22.20** „Polonia 24. Tygodnik"**23.25** S. „Profilanka Jastrzę"**00.15** Dziennik Regionów**07.25** „Był taki dzień"**07.28** „Słownik polsko@polski"**07.50** „Okrasa ła- tamie przepisy"**09.10** „W Polskę jedziemy"**09.35** S. „Czterdziestolatek"**10.25** „Koło historii"**10.55** „Korona Gór Polski"**11.20** „Wszystkie kolory świata"**12.15** „Rzecz Polska"**12.25** „Ex Libris"**12.45** „Podziemne Włochy"**13.45** „Wyrwani z katowni Podhala"**14.25** „Tajemnice kultowych seriali"**15.10** S. „Królowie"**15.35** S. „Czterdziestolatek"**16.40** „Marzyciele – Kossakówka"**17.00** „Wyśpiwana historia"**17.05** „Sensacje XX wieku"**19.10** S. „Tajemnica twierdzy szczyfów"**19.55** „Peryskop Gundlacha. Oczy alianckich czołgów"**20.30** „Ex Libris"**20.50** „Flesz historii"**21.10** S. „Oficer"**22.05** „Opowieść o Aleksandrze Kamińskim"**23.05** „Fundusz Obrony Narodowej"**23.50** „Wszyscy jesteśmy z węgla"**00.40** „Sensacje XX wieku"**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Sankt- aria polskie**01:55** Poczet Wiel- kich Polaków**02:00** Anioł Pański**02:05** Ma się rozumieć**02:15** Rozmowy niedokończone**03:25** Święty na każdy dzień**03:30** Bóg z nami**04:00** Informacje dnia**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00** Apel Jasnogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Polski Punkt Widzenia**06:00** Tata z Mał- opolski – afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby**07:00** Audycja Ge- neralna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu**08:00** Po stro- nie prawdy**08:55** Poczet Wiel- kich Polaków**09:00** Informacje dnia**09:15** Polski Punkt Widzenia**09:35** Słowo życia**09:40** Dzielną niewiasta**09:55** Święty na każdy dzień**10:00** Na zdrowie**10:20** Bóg z nami**10:45** Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis**11:00** Informacje dnia**11:15** Rozmowy niedokończone**12:25** Myśląc Ojczyzna**12:35** Przyroda i ludzie**13:00** Anioł Pański**13:03** Informacje dnia**13:20** Wykłady z kongresu**13:50** Mateczni- ki Polskości**14:00** Parafia pod wezwaniem Świę- tego Józefa Robot- nika w Zgorzelcu**14:20** Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"**14:30** Msza świę- ta z Jasnej Góry**15:20** Muzyczne chwile**15:30** Dom Paderew- skiego w Ojczyźnie**16:00** Po stro- nie prawdy**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat**17:35** Sól ziemi**18:05** Akademia prolife**18:15** Muzyczne chwile**18:30** Odpowie- dzialni za Kościół**18:55** Poczet Wiel- kich Polaków**19:00** Anioł Pański**19:05** Informacje dnia**19:15** Rozmowy niedokończone**20:25** Święty na każdy dzień**20:30** Każdy ma- luch to potrafi**20:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Śladami historii**22:00** Apel Jasnogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski Punkt Widzenia**23:00** Głos serca**23:45** Albertynki**7.00** „Mistrzowie samochodów"**10.00** „Stare do- bre rzeczy"**12.00** „Łowcy staroci"**18.00** „Inny garaż"**19.00** „Jak to jest zrobione?"**20.00** „Łowcy staroci"**21.00** „Stare do- bre rzeczy"**23.00** „Zapomnia- ne i porzucone"

TVP

WILNO

06.30 S. „Supertkowe ABC”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Supertkowe ABC”
07.50 „Imbir i Cytryna”
08.15 S. dok. „Okrasa łamie przepisy”
08.40 „Szlakiem Kolberga”
09.05 „Res Poloniae”
09.30 „Portrety”
09.40 S. dok. „Przeźrenie pamięci”
10.05 S. dok. „Z Historią na Ty”
10.25 S. dok. „Całkiem niezła historia”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Moda na język polski”
11.30 „Baśnie i bajki polskie”
11.50 „Kobiety w drodze”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.00 S. dok. „Dobre historie”
13.30 „Hity wszech czasów”
14.20 S. dok. „Chłopaki z Piwnicy”
15.20 „Jesteś stąd”
15.25 S. dok. „Sonda 2”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
15.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. „Szkłana góra”
17.25 „Info Portal”
17.35 S. dok. „Unia kulinarna”
17.55 S. „Na dobre i na złe”
18.45 „Wynalazki na medal”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Z pamięci”
20.25 S. dok. „Dobre historie”
20.50 S. dok. „Por-

trety wileńskie”
21.10 „Program informacyjny”
21.40 „Spis cudzołóżnic”
22.00 „Z pamięci”
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.50 „Info Wilno”
00.10 „Wileńszczyzna w obiektywie”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu”
9.45 S. „Schnell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawna”
11.25 S. „Doc Martin”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Wiadomości
19.30 Więc gdzie dalej?
20.30 Panorama
21.00 Złoty umysł
22.15 „Frank & Lola” dramat
23.40 „Dogville” dramat

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Miłość od

pierwszego wejrzenia”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Pułapka miłości”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Pan i Pani Kiler” komedia
21.35 „Meg 2: Głębia” film fab.
23.50 „Na skraju jutra Edge of Tomorrow” film fab.

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Litewskie diamenty”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio aktualności LRT
10.00 Dzień dobry, Litwa
12.30 Nasza rosyjska ulica
13.00 Litewskie diamenty
13.30 Spacer
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Granice języka
15.00 „Litwin w sercu”
16.00 Oto kino
16.30 Kuchnia Beaty
17.25 „Czas nie stracony – Balys Gajauskas” film dok.
18.30 S. „Dziedzictwo”
19.15 Euromaxx
19.30 Plan B. Jak rozwijać myślenie krytyczne i umiejętność oceny rzeczywistości
20.00 Eksperyment
20.30 Panorama
21.00 Lekka atletyka
23.00 „Noc 12 października” thriller

6.00 „W świecie zwierząt”
6.30 „Zrób sam”
7.00 S. „Szczę-

śliwy dom”
8.00 „Gliny”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Sami”
14.00 S. „Dziękuję pszczoły”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Trolle” film anim.
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
21.30 „GOAL’as”
21.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej.
00.35 „Nadejście ten dzień” komedia

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Policja 24/7”
21.00 „Mad Max: Na drodze gniewu” film fab.
23.05 „Bangkok Dog” thriller
00.55 S. „Hudson & Rex”

Irytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo

08.30 Chcę pracować
09.00 Godzina TV Wolność
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 Koncert
15.00 „Lato na wzgórzu”
15.30 Sad i ogród
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Godzina z Valatką
17.30 Wszystko jest mierzone
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.30 Koncert
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Godzina z Valatką
00.30 „Udowodnienie najnowszych technologii”

6.00 „Limit”
7.00 „Samotny na zimnie”
8.00 „Sprząta-cze domowi”
9.00 „Chicago Fire 3”
10.00 „Sprząta-cze domowi”
11.00 Wojny magazynowe
12.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
13.00 S. „Romeo i Julia”
14.00 S. „Dron”
15.00 „Samotny na zimnie”
17.00 „Chicago Fire 3”
18.00 S. „Kobra 11”
19.00 „Niekochani”
19.30 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
20.00 „Gliny”
21.30 „Gra „galvOK”
23.55 „John Wick 4” thriller

6.00 S. „Kakawa”

7.00 S. „Zatrace-
ni w miłości”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Pra-
wie żonaty”
10.00 S. „List
pożegnalny”
11.00 S. „Mistrzo-
wie zbrodni”
12.00 S. „Tajem-
nice Majorki”
13.00 S. „Prawo
i porządek”
14.00 S. „Alert.
Jednostka ds. Osób
Zaginionych”
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 S. „Man-
gal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe
gospodynie domo-
we z Beverly Hills”
19.00 S. „Tajem-
nice Majorki”
20.00 S. „Prawo
i porządek”
21.00 S. „Broad-
church”
23.10 S. „Alert.
Jednostka ds. Osób
Zaginionych”
00.10 S. „Ridley.
Gościnność”

06.00 S. „Zło-
ty chłopak”
06.50 S. „Aka-
cjowa 38”
08.00 „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze”
08.30 „Welon,
fura i brawura”
09.00 „Serwis Info”
09.15 S. „Janosik”
10.20 S. „Ranczo”
11.15 S. „Komi-
sarz Alex”
12.05 S. „Ojciec
Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 Maga-
zyn Rolniczy
13.55 „Śródziem-
nomorskie sanktu-
arium” film dok.
15.00 S. „Zło-
ty chłopak”
16.00 Serwis Info
16.25 Gra słów.

Krzyżówka
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to
melodia?”
19.05 „Reporterzy”
19.25 S. „Aka-
cjowa 38”
20.30 „Program
informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Mundial 2026”
00.30 „Ranczo
Wilkowyje” komedia

07.05 „Afish kul-
turalny ekstra”
07.20 „Remini-
scencji z Opola”
07.50 „Tamte
lata, tamte dni”
08.30 „Kolek-
cja – Gruppa”
09.00 S. „Stawiam
na Tolka Banana”
09.40 „W 80 dni do-
okoła świata” film fab.
12.40 „Portrety
– Kim Novak”
13.40 „Zbigniew
Wodecki”
14.05 „Teatr STU.
Benefis Zbigniewa
Wodeckiego”
14.45 „Kramarz”
film obycz.
16.30 S. „Szaleń-
stwa Panny Ewy”
18.25 „Bryan Adams”
19.00 S. „Rawhide”
20.05 „Mary Re-
illy” film fab.
22.05 S. „Powrót
Sherlocka Holmesa”
23.10 „Czekając na
wyrok” dramat
01.10 „Wielki Ty-
dzień” wstęp

07.00 „Dziennik
Regionów”
07.20 „Dłaczego
krowa...”
07.30 „Prywatne
życie zwierząt”
08.00 „Makłowicz
w podróży”
08.30 Pytanie
na śniadanie

12.30 „Kresy
(nie)znane”
12.50 Przepis dnia
13.00 Polacy Świato
13.10 S. „Ja
wam pokażę!”
14.50 „Polonia
24. Tygodnik”
16.00 Słowo daję!
16.10 „Wszyst-
ko przed nami”
16.40 „Gwiazdy opol-
skich kabaretów”
17.00 „Jerzy Stuhr.
Sam ze sobą” film dok.
18.00 „Gra słów.
Krzyżówka”
18.30 „Teleexpress”
18.50 „Te-
leexpress Extra”
19.15 „Stacja Arktyka”
19.45 Info Wilno
20.05 „Wileńszczy-
zna w obiektywie”
20.15 „Wyspa dzieci
czyli muzycni
spadkobiercy ze-
społu 2 plus 1”
21.10 „Program
informacyjny”
21.50 S. „Echo serca”
22.40 S. „Na sygnale”
23.40 „Moje Przeboje”

07.25 „Był taki dzień”
07.27 „Słownik
polsko@polski”
07.50 „Zakochaj
się w Polsce”
09.00 „Flesz historii”
09.25 „Czter-
dziestolatek”
10.25 „Polska z
bocznej drogi”
10.35 „Plaże Europy”
11.25 „Myśliciele”
11.30 „W Pol-
skę jedziemy”
11.50 „Kariera
Nikodema Dyzmy”
12.35 „Feno-
men Fogga”
13.25 „Geniusze
i marzyciele”
14.20 „Historia
kuchni polskiej”
15.00 „Archeologia”
15.15 „Królowie”
15.40 „Czter-
dziestolatek”
16.30 „Sensa-
cje XX wieku”

18:50 „Tajemnica
twierdzy szyfrów”
19:35 „Był taki dzień”
19:38 „Polskie 100 lat”
20:05 „Wołyń –
zapis zbrodni”
20:40 „Przed sierp-
niem był lipiec”
21:05 „Karbala”
22:55 „Koło historii”
23:25 „Historia w
postaciach zapisana”
01:20 „Sensa-
cje XX wieku”

00:05 Maria Okoń-
ska – kobieta, która
miała w sobie ogień
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w
obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Odpowie-
dzialni za Kościół
01:55 Poczet Wiel-
kich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy
niedokończone
03:25 Święty na
każdy dzień
03:30 Każdy ma-
luch to potrafi
03:45 Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Śladami historii
05:00 Apel Ja-
snogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski
Punkt Widzenia
06:00 Przetrwaliśmy
06:30 S.O.S. dla
Ziemi Świętej
07:20 Pastuszek
08:00 Świadectwo
drogi. Stefan Kar-
dynał Wyszyński
08:55 Poczet Wiel-
kich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski
Punkt Widzenia
09:40 Słowo życia
09:45 Pradawne
10:10 Z wędką nad
wodę w Polskę i Świat
10:35 Święty na
każdy dzień
10:45 Jestem mamą
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy
niedokończone
12:25 Śladami historii
12:35 Natura et Homo
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Cichy bohater z
Puszczy Białowieskiej
14:30 Msza świę-
ta z Jasnej Góry
15:20 Muzycz-
ne chwile
15:30 Drzwi do lasu
15:55 Słowo życia
16:00 Modlitwa w
Godzinie Miłosierdzia
Koronką do Boże-
go Miłosierdzia
16:20 Mocni w Wierze
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Natura
Obiektywnie
17:30 Słuszna walka
18:30 Łączy
Nas Historia
18:55 Poczet Wiel-
kich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Wester-
platte Młodych
20:00 Msza Świę-
ta w intencji Ofiar
katastrofy smoleń-
skiej i ojczyzny
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Śladami historii
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski
Punkt Widzenia
23:00 Opowiedzieć
taki pontyfikat.
Dziennikarze o
Janie Pawle II

7.00 „Mistrzowie
samochodów”
10.00 „Stare do-
bre rzeczy”
14.00 „Gorączka złota”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to
jest zrobione?”
20.00 „Renowatorzy”
21.00 „Codziennosc
służb granicznych”
23.00 „Zapomnia-
ne i porzucone”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Domisie”
07.50 „Rok w ogrodzie”
08.10 „Rok w ogrodzie Extra”
08.20 „Unia kulinarna”
08.40 S. dok. „Wojownicy czasu”
09.05 „Tygiel”
09.30 „Prywatne życie zwierząt”
09.55 „Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser”
10.15 „Którędy po sztukę”
10.25 „Domisie”
10.50 S. „Magiczne drzewo”
11.15 „Hity wszech czasów”
12.05 S. „Plebania”
12.50 „Daję słowo”
13.40 „Polonia 24”
14.40 „Imbir i Cytryna”
15.05 „Słowo daję!”
15.10 S. „Komisarz Alex”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Tygodnik Moralnego Niepokoju”
16.45 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 „Tamte lata, tamte dni”
17.55 „Jesteśmy stąd”
18.05 S. „Pan Mama”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Przystań nad Biblią”
19.30 „Kultowe rozmowy”
19.55 „Jesteśmy stąd”
20.00 „Polacy to wiedzą!”
20.25 „Portrety dokumentalne”
21.00 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”
22.55 „To jest grane”
23.25 „Pożyteczni.pl”
23.45 „Info Wilno”
00.10 S. „Siostry”
00.50 „Program

informacyjny”

01.20 „Tamte lata, tamte dni”
01.45 „Przystań nad Biblią”
01.55 „Info Wilno”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Znane nieznanne kobiety”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 „Jeśli nie grzyby”
8.30 „Mój paszport kłamie”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
9.30 „Wiadomości. Pogoda”
9.35 „Dzień dobry, Litwo”
10.30 „Wiadomości. Pogoda”
12.00 S. dok. „Wydry z Uptown”
12.55 S. dok. „Tajemnice z góry”
13.50 „Ojciec Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Dajmy czadu!
17.00 Gospodarstwa domowe ożywają
17.30 Przepisy na dobre życie
18.30 Wiadomości
19.00 Gdy nastał Dzień X
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Koncert
22.00 „Krąg” thriller
00.15 „Frank & Lola” thriller

6.00 „Przyłapani!”
9.00 „Alvin i wiewiórki: Wielka wyprawa” film fab.
10.50 „Spider-Man 3” film fab.
13.45 „Annie” komedia
16.05 „Jaś Fasoła” komedia
16.40 „Samoloty, pociągi i samochody” komedia
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”

19.30 „Shazam! Gniew bogów” film fab.

22.00 „Przejażdżaka” komedia
23.55 „Prywatka” komedia

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Notatki przyrodnika”
6.30 „Dzieci tysiąclecia Litwy”
7.25 „Złoty umysł”
8.30 „Encyklopedia Gustava”
9.00 „Gen ciekawości”
9.30 „Litewskie diamenty”
10.00 „Co słysząc, sąsiedzie?”
10.30 „Pogoń. Vytis”
11.00 „Jesteśmy Ukraińcami”
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Gospodarstwa domowe ożywają
13.30 Odbicia
14.00 Koncert
15.30 „Drogi Boga są nieznanne”
16.00 Pociągnięcia za portret państwa.
16.30 Euromaxx
17.00 Granice historii
18.00 Legendy
18.50 Monologini
19.00 „Jak to zbudowano?” film dok.
19.45 Euromaxx
20.00 Oto kino
20.30 Panorama
21.00 „Cały ten zgiełk” dramat
23.00 S. „Puaro”

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Świat zwierząt”
9.30 „Zrób sam”
10.00 „Czary Kotryny”
10.30 „Przepis na udany weekend”
11.00 „Wspaniałe afrykańskie parki narodowe” film dok.

12.00 „Historie o rekinach” film dok.

13.10 „Kochany urwis” komedia
14.50 „Downton Abbey” dramat
17.20 „Nautilus” dramat
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Garfield” komedia
21.05 „Everest” dramat
23.30 „GOAL’as”
23.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej

6.10 S. „Akumulatory”
8.00 „Realna mistyka”
9.00 „Policja 24/7”
9.55 „Orły lombardu”
10.55 S. „Wyścig dookoła świata”
12.10 S. „Akumulatory”
13.10 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
14.05 „Katastrofy widziane z kosmosu” film dok.
15.05 „Będziemy zarabiać pieniądze”
16.00 „Tajemniczy chłopak”
17.00 S. „Akademia Policyjna”
18.00 S. „Kierowcy ciężarówek”
19.00 S. „Policja wodna”
21.00 „Mroczny Rycerz” thriller
23.50 „Mad Max: Na drodze gniewu” film fab.

Irytas.tv

06.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.
08.00 „Ameryka – wielka podróż”
09.00 „Oswajanie najnowszych technologii”
09.30 Chcę pracować
10.00 Cel podróży
10.30 „Pierwszy raz”

11.00 „Paulius i Saulius” film dok.

11.30 Anatomia mieszkania
12.00 Dziś bierze
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 „Rozmowy nad morzem”
17.00 „Sad i ogród” film dok.
17.30 „Lato na wzgórzu”
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 Wszystko jest mierzone
19.00 S. „Niekochani”
20.00 Wiadomości
20.30 Wileński modernizm
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Nieodkryta Rosja”

07.00 „W drodze z Normanem Reedem”
08.00 „Gwiazdy lombardu”
08.30 „Porządku w domu”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gaz do dechy”
11.00 „Wielka Dziesiątka”
12.00 „Poważne klęski żywiołowe”
13.00 „Piekielna droga”
14.00 „Trudniej się nie da”
15.00 „W drodze z Normanem Reedem”
16.00 „Magazynewe wojny”
18.30 „Gwiazdy lombardu”
19.00 Przegląd Mistrzostw Świata w piłce nożnej
19.30 „Wyspy Dziewicze. Hiszpania”
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „Zaginione złoto Azteków”
23.00 „Mamma Mia!” dramat

6.00 „Łapacz snów”
6.40 S. dok. „Świat ogrodników”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni”
13.10 S. „Don Matteo”
15.30 S. „Wspañiały wiek”
17.45 S. „Pacyficzny przestępca”
19.50 S. „Panda”
21.00 S. „Pod osłoną mroku”
22.55 S. „Sherwood”
01.25 „Choć goni nas czas” komedia

06.50 „Słownik polsko@polski”
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 S. dok. „Natura w Jedyńce”
13.55 „Koły siedmiu wspaniałych” western
15.45 Okrasa łamie przepisy
16.20 „Rozmowy na medal”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Rolnik szuka żony”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.50 Program informacyjny
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Człowiek mafii” film fab.
23.00 „Zanim przyszała Solidarność”
23.30 „Mundial 2026”

07.05 „Mistrzowskie interpretacje Jana Krenza”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Od ucha do ucha”
09.10 „Kramarz”
10.55 „Sportowiec mimo woli”
12.25 S. „Kosmos 1999”
13.30 „Dokument w podróży”
14.35 „Miss Potter”
16.15 „Światowy Kongres Tłumaczy Literatury Polskiej 2026”
16.50 S. „Noce i dnie”
18.00 „W 80 dni dookoła świata”
21.00 „Nie zostawiaj śladów”
23.00 „Ella Fitzgerald: Live At Montreux 1969”
00.20 „Mary Reilly” film fab.

07.00 „Dziennik Regionów”
07.20 „Niezwykłe miejsca”
07.30 „Kulturalni”
08.15 Turystyczna Jazda
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.15 „Wilczy apetyt”
12.30 „Podróż z historią”
13.05 S. „Panna z mokrą głową”
14.15 „UNESCO: Skarby Polski”
14.45 S. „Echo serca”
15.35 S. „Na sygnale”
16.35 „Okrasa łamie przepisy”
17.05 „Prywatka u Wojtka, czyli benefis Wojciecha Gąssowskiego”
18.05 S. „Ja wam pokażę!”
18.55 „Teleexpress”
19.20 S. „Wojna domowa”
20.45 „63. KFPP

w Opolu”
21.10 Program informacyjny
21.40 S. „Zatoka szpiegów”
22.45 „Dzień dobry, Kocham cię” komedia
23.20 „63. KFPP w Opolu”

07.25 „Był taki dzień”
07.28 „Sprawdzamy”
07.45 S. dok. „Przyrodnik na tropie”
09.00 S. dok. „Historia kuchni polskiej”
09.40 „Flesz historii”
10.00 S. „Przyłbice i kaptury”
11.00 „Pałace i rezydencje Lubelszczyzny”
11.15 S. dok. „Korona Gór Polski”
11.40 S. dok. „Podziemne Włochy”
12.35 „Rzecz Polska”
12.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.40 „Rzecz Polska”
13.55 S. dok. „Wyspy Kanaryjskie”
14.45 „Lwów – miasto i ludzie Niepodległej Rzeczypospolitej”
15.05 „Ex Libris”
15.30 F. „Wichry Kołomy”
17.15 „Myśliciele – sylwetki polskie”
17.20 „Kolo historii”
17.50 „Flesz historii”
18.10 „Tajemnice kultowych seriali”
18.55 S. „Blisko, coraz bliżej”
20.15 „Głos nadziei” film dok.
21.05 „Bój o Śląsk 1919–1921” film dok.
21.40 „Adam Macedoński. Więcej niż jedno życie” film dok.
22.30 „Myśliciele – sylwetki polskie”
22.35 „W cieniu nienawiści” film fab.
00.30 „Operacja Samum” dramat

00:05 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
00:10 Rok Jubileuszowy 200 lat poświęcenia Kościoła św. Klemensa w Wieliczce
00:30 Regał
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Łączy Nas Historia
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Westerplatte Młodych
02:55 Święty na każdy dzień
03:00 Msza Święta w intencji Ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Śladami historii
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Natura Obiektywnie
06:25 Wykłady z kongresu
07:00 Muzyczne chwile
07:20 Więzy krwi
08:25 Sól ziemi
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Westerplatte Młodych
10:00 Mistrz i Katarzynka
11:00 Informacje dnia
11:15 Retrospekcja
11:20 Muzyczne chwile
11:35 Słowo życia
11:40 Polski Punkt Widzenia
12:00 Kropelka radości
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia

13:20 Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia
13:50 Natura Obiektywnie
14:20 Ocalić od zapomnienia
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
15:35 Słowo życia
15:40 Święty na każdy dzień
15:45 Jak wygrać małżeństwo?
16:00 Dzielną niewiastą
16:15 Mateczniki Polkości
16:30 Wierzę w Boga
17:00 Informacje dnia
17:10 Historia PL
18:00 Opiekuńcze skrzydła – Hospicjum św. Anny w Lubartowie
18:30 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
19:00 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
22:00 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Warto być ojcem
23:15 Głos serca

7.00 „Jak to jest zrobione?”
9.00 „Europejscy kierowcy ciężarówek”
10.00 „Najlepszy garaż”
12.00 „Warsztat naprawczy”
14.00 „Autostrada A2”
16.00 „Program o przetrwaniu”
18.00 „Alaska”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Miłośnicy małych domów”
23.00 „Nadzy i przestraszeni”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Kultowe rozmowy”
07.15 „Historia jednego obrazu”
07.25 „Zaczarowany świat...”
07.40 „Detektyw Literka”
07.50 „Rozmowy na dwie głowy”
08.00 „Wileńska Podcastownia”
08.50 „W 80 dni dookoła Wileńszczyzny”
09.15 „Przystań nad Biblią”
09.25 „Kulturalni”
10.10 „Litwa nieoczywista”
10.25 „Detektyw Literka”
10.40 „Zaczarowany świat...”
10.55 „Rozmowy na dwie głowy”
11.00 „Studio Raban”
11.25 „Sonda 2”
11.50 „Poland 4.0”
12.15 S. „Plebania”
13.00 „Jesteśmy sąd”
13.05 „Vistuliada”
13.30 „Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.10 „Tamte lata, tamte dni”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „To jest grane”
16.45 S. „Za raz wracam”
17.40 „Anna Dymna – spotkajmy się”
18.05 „Szansa na sukces”
18.55 „W 80 dni dookoła Wileńszczyzny”
19.25 „Tygodnik Moralnego Niepokoju”
19.50 „Litwa nieoczywista”
20.10 „Tamte lata, tamte dni”
20.35 „Notatki”
20.55 „Całkiem niezła historia”
21.10 „Program

informacyjny”
21.40 S. „U Pana Boga w Królowym Moście”
22.25 „Wileńska Podcastownia”
23.15 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Inteligencja niesztuczna”
6.30 „Litwin w sercu”
7.30 „Dziennik Riddicka”
8.00 „Myśli niedzielne”
8.30 „Życ na wsi jest dobrze”
9.00 „Kalendarz ogrodnika”
9.30 „Notatki przyrodnika”
10.00 „Encyklopedia Gustavo”
10.30 „Litewskie dzieci milenijne”
11.30 S. dok. „Śmiertelne 60”
12.00 S. dok. „Planeta Ziemia”
12.50 Film dok.
13.40 S. „Klub Morderstw Marlow”
15.30 Wiadomości
15.45 Euromaxx
16.00 Detektywi historii
17.00 Świat oczami Litwinów
18.00 Historie ścienne
18.30 Wiadomości
19.00 Okno na władzę
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Sisi”
22.00 „Dama w wanie” dramat
23.50 „Dogville” dramat

6.00 „LEGO Masters”
6.55 S. anim.
9.00 „Historia Kopciuszka” komedia
10.55 „Pogromcy duchów” komedia

13.00 „Operation Portugal” komedia
14.55 „Mamy tylko dzisiaj” komedia
17.20 „Teletoto”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Spider-Man: Daleko od domu” film fab.
22.25 „Batman” film fab.
01.50 „Kompromat” thriller

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Jeśli nie grzyby”
6.30 „Kalendarz ogrodnika”
7.00 „Młodszy brat”
7.30 „Teraz tutaj?!”
8.00 S. „Simon”
8.05 S. anim. „Smerfy”
8.40 S. anim. „Bluey”
9.00 Granice języka.
9.30 „Droga”
10.00 „7 dni Kowna”
10.30 „Wiara i życie”
11.00 Inteligencja niesztuczna
11.30 Menora
12.00 Myśli na święta
13.50 „Niedźwiedzia skóra” film fab.
14.50 „Kacper i Emma. Tajemnica Atlantydy” komedia
16.15 Ja jestem
16.45 „Z otwartym spojrzeniem”
17.10 Raida
17.25 Przy zdrowych zmysłach
18.15 Chleba i igrzysk
19.10 „Vilnius Jazz 2025”
20.30 Panorama
21.00 LRT OPUS
21.30 „Legenda” spektakl
23.10 S. „Poirot Agathy Christie”

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”

9.00 „La Maitas. Italia”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Wspaniałe afrykańskie parki narodowe” film dok.
12.00 „Historie o rekinach” film dok.
13.00 „Opowieści o krokodylu i hipopotamie” film dok.
14.00 „Galapagos: Krańce świata” film dok.
15.00 „Teściów się nie wybiera”
16.30 „Gazas dugnas: Show”
17.30 „Vytaro ferma”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Pewnego razu na wsi” komedia
21.45 „Terminator: Mroczne przeznaczenie” film fab.
00.20 „Lowriders” dramat

6.00 S. „Akumulatory”
7.00 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
8.00 S. „Ale numer!”
8.30 „Róg Tura”
9.00 „Policja 24/7”
10.00 „Orły lombardu”
10.50 „Wyścig dookoła świata”
12.20 S. „Akumulatory”
13.10 Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem
14.10 „Katastrofy widziane z kosmosu” film dok.
15.15 „Będziemy zarabiać pieniądze”
16.30 „Tajemniczy chłopak”
17.30 S. „Akademia Policyjna”
18.30 TOPLYGA Mistrzostwa piłki nożnej „Šiauliai” – „Žalgiris”
21.00 „Epidemia strachu” thriller
22.55 „Rycerz ciemności” thriller

Irytas.tv

06.00 S. „Azja”
08.00 Podcast wojskowy
09.00 Dziś bierze
10.00 Wszystko jest mierzone
10.30 Sad i ogród
11.00 Kod zdrowia
12.00 „Liga talentów muzycznych”
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 24/7
17.30 Anatomia mieszkanca
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 W świecie koszykówki
19.00 Godzina TV wolność
20.00 Wiadomości
20.28 Pogoda
20.30 Godzina z Valatką
21.30 24/7
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Azja”

6.05 „W drodze z Normanem Reedem”
7.00 Gra „galvOK”
9.30 „Haczyk na jednym końcu”
10.00 „Egaz do dechy”
10.30 „Wielka Dziesiątka”
11.00 „Witajcie!”
11.30 „GOAL’as”
11.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
14.00 „GOAL’as”
14.15 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Gwiazdy lombardu”
18.30 „Pod pokładem”
19.30 „Hrabia Monte Christo” film fab.
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „Waleczne

Serce" dramaturg
01.25 „Dungeons and Dragons: W imię króla" dramat

6.00 „Łapacz snów"
6.40 „Świat ogrodników"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Uczeń Molphara"
10.00 S. „Adim Farah"
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"
13.00 Pozdrowienia
15.30 „Wspomniały wiek"
17.45 S. „Pacyficzny przestępca"
19.40 S. „Krok do nieba"
21.00 „Tajemnice Brokenwood"
22.55 „Duże dzieci" komedia
00.55 „Pod ostroną mroku"

06.25 „Sprawa dla reportera"
07.20 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Słowo na niedzielę"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach"
09.00 „Tydzień"
09.50 S. „Stawka większa niż życie"
12.00 S. „Ojciec Mateusz"
12.55 Między ziemią a niebem
13.00 Anioła Pański
13.15 Między ziemią a niebem
13.45 „Portret Kapłana"
14.10 „Planeta Ziemia"
15.15 S. „Dom"
17.00 S. „Dzieciństwo"
18.00 „Teleexpress"
18.35 „Żona dla Polaka"
19.25 „Przed

ekranem"
19.40 „Jaka to melodia?"
20.30 „Program informacyjny"
20.55 Pytanie dnia
21.25 „Poradnik pozytywnego myślenia" komedia
23.35 „Romans na godziny" dramat
00.20 „Człowiek mafii" film fab.

07.00 „Duet fortepianowy Marek i Wacek"
07.30 „Tandem"
08.10 „Rozmowy (nie)wygodne"
08.50 „Od ucha do ucha"
09.00 „Nabożeństwo metodystyczne w Ełku"
10.00 „Przystań nad Biblią"
10.20 „Mariawici we Francji"
10.55 „Dokument w podróży"
11.55 „Światowy Kongres Literatury Polskiej 2026"
12.30 S. „Kosmos 1999"
13.35 „Opole – koncertowe wspomnienia"
13.50 „Opole na bis"
14.45 „Na ostrzu szpady"
17.05 S. „Noce i dnie"
18.15 „Niedziela z... twórczością Zbigniewa Wodeckiego"
19.05 „Zbigniew Wodecki i jego goście"
20.05 „Zbigniew Wodecki i jego goście"
21.00 „Lucie Aubrac"
23.10 „Kulturalni"
00.05 „Kennedy, Sinatra i mafia"
01.05 „Noc krótkich filmów"
01.40 „Nie zostawiaj śladów" film fab.

07.00 „Dziennik Regionów"
07.20 „Niezwykłe miejsca"
07.30 „Rodzinka.pl"
08.30 „Pytanie na śniadanie"
12.25 „Makłowicz w podróży"
12.55 „Między ziemią a niebem"
13.00 Anioł Pański
13.15 „Między ziemią a niebem"
13.50 Słowo na niedzielę
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.20 „Wodecki Twist"
17.00 „Fajna Polska"
17.15 „Niedziela z..."
18.05 S. „Ja wam pokażę!"
18.55 Teleexpress
19.15 „Kabaretomaniacy"
20.10 63. KFPP w Opolu
21.10 Program informacyjny
21.50 S. „Komisarz Alex"
22.40 Lato z Radiem i Telewizją Polską
00.40 Kabaret Hrabiego "Pojutrze"

07.40 S. „Korona królów. Jagiellonowie"
08.05 „Mickiewicz i mistyka"
08.30 „Powszechne kapłaństwo"
08.50 „Niepojęte Bóg u Rudolfa Otto"
09.00 S. „Znak Orła"
09.55 „Był taki dzień"
10.00 S. dok. „Tajemnice kulturowych seriali"
10.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata"
11.40 S. dok. „Pałace i rezydencje Lubelszczyzny"
11.50 S. dok. „Góry Europy"
12.45 S. dok. „Kalendarz przyrody"
13.30 „Fenomen

Fogga" film dok.
14.25 „Flesz historii"
14.45 „W cieniu nienawiści" film fab.
16.35 S. dok. „Wędrówki szlakami granicznymi"
17.20 Mag. „Ex Libris"
17.40 S. obycz. „Blisko, coraz bliżej"
19.05 S. dok. „Nieznana wojna na Północy"
20.00 „Górny Śląsk 1919–1921 Fotopanorama" film dok.
20.50 „O zwierzętach i ludziach" film dok.
21.50 „Wichry Kołymy" film fab.
23.35 „Umarłem, aby żyć" film fab.

00.00 Odpowiedzialni za Kościół
00.30 Czas św. Norberta. 900 lat Zakonu Premonstraterskiego
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
02.00 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
05.00 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
05.20 Polski Punkt Widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół
06.05 Żółw błotny. Osobliwy relikw polskiej przyrody
07.00 Jestem mamą
07.15 Mocni w Wierze
07.40 Muzyczne chwile
07.50 Regał
08.15 Lubieszów
08.45 Ocalić od zapomnienia
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 XXXV Piel-

grzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
16.20 Ku pocieszeniu powstańców serc. Historia Obrazu Matka Boska AK
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.50 Mateczniki Polskość
18.00 Natura et Homo
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Bańniowy teatr lalek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Od Lutra do Marksa Historia Kościoła
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja
22.45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22.55 Święty na każdy dzień
23.00 Mocni Jego mocą
23.30 Muzyczne chwile
23.45 Jak wygrać małżeństwo?

7.00 „Jak to jest zrobione?"
9.00 „Mistrzowie samochodów"
11.00 „Łowcy staroci"
15.00 „Męskie zajęcia"
18.00 „Niebezpieczne budowy"
19.00 „Miłośnicy małych domów"
20.00 „Program o przetrwaniu"
21.00 „Ważne wydarzenia"
23.00 „Akta NASA"

TVP
WILNO

06.30 „Wileńska Podcastownia”
07.20 „Jesteśmy sąd”
07.25 „HULAHOO – What Shape Is It?”
07.35 „Bolek i Lolek na wakacjach”
07.45 „Kocie kalamburki”
07.50 „Na wszelki WYPADEK!”
08.15 „Makłowicz w podróży”
08.40 S. dok. „Korona Gór Polski”
09.05 „Dobre historie”
09.30 „Wynalazki na medal”
09.45 „Przestrzeń pamięci”
10.10 „Z Historią na Ty”
10.30 „Całkiem niezła historia”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Detektyw Literka”
11.45 „HULAHOO – What Shape Is It?”
11.50 „Bolek i Lolek na wakacjach”
12.00 „Zaginione – odnalezione”
12.15 S. „Siostry”
13.00 „Info Wilno”
13.05 S. dok. „Odnaleźć Zaginione”
13.30 „Kulturalni”
14.15 F. dok. „Kuracjusz jestem”
15.05 „W 80 dni dookoła Wileńszczyzny”
15.30 „Stacja Innowacja”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Detektyw Literka”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Imbir i Cytryna”
18.00 S. „Komisariat”
18.20 S. „Komisariat”
18.45 „Na Tropach Historii”

19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
20.30 „Anna Dymna – spotkajmy się”
20.55 „Całkiem niezła historia”
21.10 „Program informacyjny”
21.40 S. „Warto kochać”
22.20 „Zapomniani, odzyskani”
22.28 S. „M jak miłość”
23.15 S. dok. „Odnaleźć Zaginione”
23.40 „Info Wilno”
00.00 „Wileńszczyzna w obiektywie”
00.05 „Studio Wilno”
00.35 „Przestrzeń pamięci”
01.00 S. „Komisariat”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, **6.40**, **7.07**, **3.37**, **8.07**, **8.40** „Dzień dobry Litwo”
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** „Wiadomości”
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu”
9.45 S. „Sch-nell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawnicza”
11.25 S. „Doc Martin”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Anthony Bourdain – miejsca nieznanne”
14.00, **15.00**, **16.00**, „Wiadomości”
14.20, **15.15** „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzi-ka Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa

20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Oxen”
22.15 S. „Fargo”
23.20 S. „Kancelaria prawnicza”
 „Doc Martin”
6.00 S. anim. „Tom i Jerry”
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Pułapka miłości”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Niebezpieczne związki”
21.00 „Zaskocz mnie”
21.30 Wiadomości
22.30 „Mała Italia” komedia
00.40 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 Gen ciekawości
6.30 „Poranne dźwięki”
9.00 Studio Aktualności LRT
10.00 Dzień dobry, Litwo
12.30 Menora
13.00 7 dni w Kownie
13.30 Spacery
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Koncert życzeń
16.00 Odblaski
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 „Jak to zbudowano?” film dok.
18.15 Gen ciekawości
18.30 S. „Dziedzictwo”
19.15 Euromaxx

19.30 S. dok. „Van Damme. Cios za ciosem”
20.30 Panorama
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Elvis Presley: Poszukujący” film dok.
23.20 Przypomnijmy
23.30 Gen ciekawości
00.00 S. „Dzi-ka Dolina”
 „galvOK”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Sami”
14.00 S. „Dzi-kie pszczoły”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 S. „Szczęśliwy dom”
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.00 „Projekt Koliber” dramat
00.15 S. „Drift: Wspólnicy zbrodni”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Truckerzy”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Ponizej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 „Orły lombardu”
18.30 TOPLYGA Mistrzostwa piłki nożnej
21.00 „Listopadowy

Człowiek” thriller
22.55 „Epidemia strachu” thriller

Irytas.tv

nad morzem”
05.30 „Udomowienie najnowszych technologii”
06.00 Wszystko jest mierzone
06.30 24/7
7.30 Godzina z Valatką.
08.30 S. „Drogi partyzanckie”
9.30 TV Wolność
10.30 „Šarūnas Marčiulionis” film dok.
11.30 „Nieodkryta Rosja” film dok.
12.30 „Paulis i Saulius” film dok.
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Sad i ogród
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
19.30 Lato na wzgórzu
20.00 Reporter
20.20 „Małe wyznanie” film fab.
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo

06.00 „Samotny”
09.00 S. „Chicago Fire”
10.00 „Sprząta-cze domowi”
11.00 „Wojny magazynowe”
12.00 „Najzabawniej-sze amerykańskie filmy domowe”
13.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
13.00 „Dron”
15.00 „Samotny”
17.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Alarm dla Cobra 11”

19.00 „Skazani” dramat
19.30 „MŚ w piłce nożnej – przegląd”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Dwunastu odważnych” dramat
23.30 „Dusiciel z Bostonu” dramat

6.00 S. „Kakao”
7.00 S. „Zatraceni w miłości”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Prawie żonaty”
10.00 S. „List pożegnalny”
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni”
12.00 S. „Tajemnice Majorki”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. Wydział Osób Zaginionych”
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 „Man-gal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Tajemnice Majorki”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Nowe otwarcie”
22.50 S. „Wydział Osób Zaginionych”
23.55 „Tajemnice Brokenwood”

06.50 S. „Akcjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 „Serwis Info”
09.15 S. „Janosik”
10.15 S. „Ranczo”
11.10 S. „Komisarz Alex”
12.05 S. „Ojciec Mateusz”

13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 Rok w ogrodzie Extra
14.00 „Planeta Ziemia”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Serwis Info”
16.25 „Gra słów. Krzyżówka”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 „Reporterzy”
19.25 S. „Akcjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Prokurator”
22.25 Wielki Test Cyfrowej Formy
23.55 „Wszystkie role Stanisława Barei” film dok.

07.15 „Reminiscencje z Opola”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 S. „Rawhide”
09.20 „Od ucha do ucha”
10.00 S. „Szaleństwa Panny Ewy”
11.10 „Chce się żyć”
13.05 „Mel Gibson, portret ekscentryka”
14.10 „Niespotykane spokojny człowiek”
15.15 S. „Kosmos 1999”
16.20 „Miss Potter”
18.00 S. „Szaleństwa Panny Ewy”
19.10 „Dźwięk Nowego Jorku”
19.55 S. „Rawhide”
21.00 „Angol”
22.40 „Nitram”
00.40 „Sibelius. Siedem symfonii – Siódma symfonia”

07.00 „Dziennik Regionów”
07.20 „Dlaczego krowa...”

07.30 „To, co najważniejsze”
07.55 „Jak smakuje Polska?”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.50 Przepis dnia
13.00 „Myśliciele”
13.10 S. „Blondynka”
14.50 „Pięknie przyprawiONA”
15.10 Kulturalni
16.00 Słowo daję!
16.10 „Kiedyś to było...”
16.40 „62. KFPP w Opolu”
17.00 S. „Za raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Gra słów. Krzyżówka”
18.30 „Teleexpress”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Info Wilno”
20.05 „Wileńszczyzna w obiektywie”
20.15 „Laskowik&Malicki”
21.10 Program informacyjny
21.50 S. „Czas honoru”
22.45 S. „Królowa Bona”
23.45 „To jest grane”
00.15 Dziennik Regionów

07.55 „Był taki dzień”
08.00 S. dok. „Słownik polsko@polski”
08.25 S. dok. „Było, nie minęło”
10.00 S. dok. „Rzecy Polska”
10.15 S. „Czterdziestolatek”
11.10 Mag. „Ex Libris”
11.30 S. dok. „Polacy w kosmosie”
11.55 S. dok. „I nie widziałem ich więcej żywych”
12.35 „Arsenał”
13.00 S. dok. „Wy-

spy Kanaryjskie”
13.50 „Flesz historii”
14.10 S. „Królowie”
14.35 S. „Czterdziestolatek”
15.30 Film dok. „Papcio Chmiel”
16.25 S. dok. „Sensacje XX wieku”
17.50 „Ex Libris”
18.10 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”
18.55 S. dok. „Giganci nauki”
19.10 „Historia Polski” film dok.
20.10 „Komendanci ‘Dar Pomorza’”
20.30 S. „Oficer”
21.25 „Anna od... pamięci” film dok.
22.15 „Po latach niewoli wstaje Polska 1914–1918” film dok.
23.05 „Marzyciele”

00:00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00:30 Tam, gdzie Bóg płacze
01:00 XXXV Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę
08:20 Życie lasu. Bogactwo przyrodnicze
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 IV rozbiór Polski
10:15 Słowo życia
10:20 Mateczniki Polskości
10:30 Baśniowy teatr lalek
10:55 Święty na każdy dzień
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12:30 Warto być ojcem
12:45 Muzyczne chwile
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Droga Ojca Łukasza

14:00 Wszystkim i wszędzie
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Wyspa Normalności
15:55 W imię prawdy. Tajny Instytut Katyński
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Sanktuario polskie
17:30 Porady Medyczne Bonifratrów
18:00 Świadkowie
18:30 Moja parafia
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Poznajemy Polskę
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Historia
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23:25 Tylko prawda was wyzwoli. Ks. Jerzy Popiełuszko

7.00 „Mistrzowie samochodów”
9.00 „Jak to działa?”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy staroci”
17.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Program o przetrwaniu”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

Europejskie stolice czekolady, wśród nich – Kraków

Z okazji Światowego Dnia Czekolady przedstawiamy przygotowany przez firmę Avis ranking najbardziej czekoladowych miast Europy. Na szczycie zestawienia znalazł się włoski Turyn. To miasto może pochwalić się aż 233 czekoladziarniami, licznymi atrakcjami tematycznymi. Drugie miejsce w rankingu zajęła włoska Perugia. Trzecia pozycja przypadła austriackiemu Salzburgowi. Wśród wyróżnionych miast znalazł się także angielski York oraz belgijska Antwerpia. W pierwszej dziesiątce najbardziej czekoladowych miast Europy znalazł się również Kraków, który uplasował się na siódmym miejscu.

Fot. Pixabay

Płetwal błękitny – największe zwierzę na planecie

Płetwal błękitny to prawdziwy fenomen natury, przy którym nawet największe dinozaury wydają się małe. Samo jego serce ma rozmiar samochodu!

Płetwal błękitny, znany naukowo jako *Balaenoptera musculus*, to największe zwierzę, jakie kiedykolwiek żyło na naszej planecie. Dorosłe osobniki osiągają długość nawet do 33 metrów i wagę do 190 ton. Dla porównania – przeciętny słoń afrykański waży około 6 ton, więc jeden płetwal błękitny to ekwiwalent aż 31 tych lądowych gigantów.

Już młode płetwale błękitne są imponujące – noworodek waży około 2,5-3 tony i ma długość 7 metrów. W ciągu pierwszych ośmiu miesięcy życia przybiera na wadze nawet 90 kg dziennie.

Mimo kolosalnych rozmiarów płetwal błękitny żywi się głównie drobnym planktonem, przede wszystkim krylem, a także małymi rybami i kalmarami. Jeden dorosły osobnik potrafi zjeść dziennie nawet 4 tony pożywienia.

Hiszpański festiwal strzyżenia półdzikich koni

W hiszpańskiej Galicji trwa Rapa das Bestas – tradycyjny festiwal strzyżenia półdzikich koni. Mieszkańcy gromadzą konie, by zadbać o ich zdrowie i podtrzymać lokalne tradycje. Rytuał, którego historia sięga kilkuset lat, odbywa się każdego roku. Polega na zaganianiu zwierząt z gór, a następnie ich unieruchamianiu, strzyżeniu, znakowaniu oraz odrobaczaniu. Następnie konie wracają na wolność.

Ma to na celu opiekę nad stadami, ale też jest ważnym elementem lokalnej tożsamości i widowiskiem fizycznej siły, techniki i odwagi aloitadorów, którzy obezwładniają półdzikiego konia gołymi rękami.

Fot. Pixabay

Fotomigawka

Deszczyk deszczykiem – ale koncertu nie zepsuje, a może nawet przyprawi! Na zdjęciu: inauguracyjny koncert XI edycji festiwalu „Muzyka w Pałacu Balińskich w Jaszunach” Fot. Apolinary Klonowski